

MINN
HISTORICAL
SOCIETY

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėntynėia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Surienuose Valstijose \$1.50
Kitose Viečpatytėse \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30th St., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LACKAWANNA 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 2 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Sausio (January) 12, 1934. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. Vol. XXV

SLA. Pildomosios Tarybos Nominacijų Daviniai

Darbininkų Laimėjimai 1933 Metais Chaco Srity Karas Atnaujintas

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS NOMINACIJŲ DAVINIAI

Siomis dienomis specialė balsų skaitymo komisija: P. Bukšnaitis, V. Tamkiūtė ir V. Michelsonas skaito visuotinai SLA. narių balsavimo davinius nominavimui kandidatų į SLA. Pildomosios Tarybos urėdus. Lėdžiant šį „Tėvynės“ num. spaudonai galime pranešti SLA. narių žiniai tik nepatikrintus balsavimų davinius. Kuomet balsų skaitymo komisija patikrins kuopų išpildytas balsavimo blankas su prisistatys balotais ir taip pat galutinai palygins jos sudarytus surašus su kuopų išpildytomis balsavimo blankomis, tai galutiniai daviniai gali kiek skirtingesni būti, negu čia skelbiame, bet daugiausiai balsų gavusių kandidatų padėties nepakeis. Nemažiau šimto balsų gavusieji kandidatai yra sekami:

- Prezidento Urėdai:**
- F. J. Bagočius 1,880
 - X. Strumskis 1,056
 - S. Gegužis 412
 - J. Gataveckas 382
 - J. Grinius 257
 - F. Živatas 103
 - A. B. Strimaitis 101
- Vice Prezidento Urėdai:**
- A. Mikalauskas 1,197
 - A. S. Trečiokas 853
 - J. K. Mažukna 763
 - V. Šmulkštys 438
 - X. Strumskis 211
 - T. Matas 161
 - J. Valaitis 105
- Sekretoriaus Urėdai:**
- M. J. Vinikas 3,615
 - J. Miliuskas 402
 - M. Raginskas 258
 - P. Jurgelutė 166
- Izdininko Urėdai:**
- K. Gugis 2,460
 - J. Lopatto 1,369
 - P. Mažeika 361
 - J. Tareila 106
- Daktaro Kvotėjo Urėdai:**
- Dr. J. S. Staneslow 2,348
 - Dr. I. B. Bronušas 772
 - Dr. Vitkus 342
 - Dr. A. L. Graičunas 236
 - Dr. E. G. Klimas 159
- Ižo Globėjū Urėdai:**
- S. Mockus 2,810
 - J. Januškevičius 1,211
 - J. Šikas 898
 - J. Bučinskis 544
 - B. Žolynas 350
 - E. Mikužiutė 295
 - K. Sidabras 208
 - J. Sekys 147

DARBININKŲ LAIMĖJIMAI 1933 METAIS.

Washington, D. C., sausio 7 d. — Amerikos Darbo Federacija paskelbė savo raportą už 1933 metus. Tame raporte nusakoma, ką Amerikos darbininkai atsiekė 1933 metais ir kad šie, 1934 metai darbe žmonėms rodo „šviesesnę ateitį“. Sulig to raporto 1933 metais atsiek-

ta trys svarbūs laimėjimai:
1. Didesnis darbininkų į darbą ėmimas: 1,800,000 bedarbių gavo nuolatinį užsiėmimą ir 4,600,000 — laikiną darbą prie federalių viešųjų darbų.
2. Laimėta trumpesnė darbo valandos: bendrai imant dabar visoje industrijoje kiekvienas darbininkas dirba 4½ valandos savaitėje mažiau, negu pabaigoje 1932 metų.
3. Organizatyviai darbininkai laimėjo tai, kad geriau susiorganizavo ir tinkamiau gali vykdyti svarbesnes problemas, negu jie tai galėjo padaryti praeitais metais.

Industrijo atsiėmimo programos darbininkų algas padidino 11.7 procentų, arba \$243,000,000 daugiau kas mėnesis, pridėdant dar \$300,000,000 per mėnesį prie laikinųjų viešųjų darbų.

Pagerėjus darbo žmonių padėčiai, šių metų pradžioje numatoma, kad biznis padidėjęs apie 10 procentų. Bendrai apskaičiavus šešiolikos vyriausiųjų industrijų — darbininkų įeigos savaitėje 1932 m. siekė iki \$20.53, kuomet 1933 metais — \$20.56. Tačiau maisto kainos pakilo 7, o drabužių — 21 procentu. Tokiu būdu darbininkų perkamoji galia sumažėjo. Ukio produktai buvo 25 procentais augstesni ir bendra reikmenų kainų skalė pakilo 12 procentų. Pamatinės industrijos pradėjo žymiau veikti: pieno, mašinių ir įrankių išdirbystė pabaigoje 1933 m. pakilo visu 100 procentų, automobilių produkcija 1933 metais, palyginus su 1932 m. padvigubėjo. Statyba gruodžio mėnesį veik tris sykius padidėjo, negu 1932 m. gruody. Tačiau, nereikia užmiršti, kad praeitame lapkričio mėnesį dar 10,702,000 darbininkų buvo be darbo, kad 4,000,000 darbininkų paimtų laikinam darbui vasario 15 d. bus iš to darbo paleisti, kad biznis dar randasi 30 procentų žemiau normalio stovio ir kad, jei tai nutiks, infliacija gali sugriauti visą praeitų metų bėgą padarytą pažangą. Todel Amerikos Darbo Federacija ir susirupinusi, kad reikia dėti pastangas neprišleisti infliacijos ir žiūrėti, kad visa to, kas atsiekta nepražudžius.

CHACO SRITY KARAS ATNAUJINTAS.
Buenos Aires, Argentina, sausio 6. — Jau seniau pasauliui buvo paskelbta, kad Amerikos valstybių konferencijos pastangomis, tarpe Paraguaus ir Bolivijos, kurios kariavo už Chaco sritį, pasisekė padaryti paliaubas. Tačiau tos paliaubos neuėnė niekais. Paraguaus, mat, pareikalavo, kad pirm derybų Bolivija savo kariuomenę iš Chaco srities ištrauktų ir tik tai padarius Paraguaus sutiks derybas pradėti. Bolivijai nesutikus tai padaryti, šiandien iš

CHACO SRITY KARAS ATNAUJINTAS.

Paraguaus sostinės, Asuncion, skelbiama, jog padarytos paliaubos pertraukiama ir buvęs paliautas karas atnaujina. Paraguaus taipgi tikisi Boliviją nugalėti.
Amerikos valstybės šiuo sykiu labai susirupino ir bandys dar kartą dėti pastangas kovojančias valstybes sutaukyti. Bet kol tai įvyks — Chaco sritį ginklai jau vėl čarška ir nespėtas užbaigti karas liepsnoja.

PIRMA STERILIZACIJOS AUKA.

Goerlitz, Vokietija. — Čionaitinis teismas jau nuteisė pirmą žmogų sterilizuoti, einant naujais įstatymais. Tuo žmogumi yra tulas G. Puegner, 54 metų amžiaus darbininkas, kuris bus sterilizuotas už tvirkimą jaunos mergaitės. Jis taipgi bus pasodintas metams amžiaus kalėjimas, kaip senas nusikaltėlis. Prie to, valdžia gauda kriminalistus pradėjimui masinio sterilizavimo.

\$2 TAKSŲ UŽ DEGTINES GALIONĄ.

Washington, D. C. — Praeitą savaitę kongresas priėmė bily, kuriuo degtinės galionių taksų uždedama \$2.00. Buvo įvairių pasiūlymų — nuo \$2.00 iki \$5.00, bet didele didžiauma priimta \$2.00. Iš tų taksų valdžia per metus surinks \$500,000,000. Alaus statinei palikta jau seniau kongreso nustatyti taksai — \$5.00. Buvo pasiūlyta uždrausti vynu įgabėmimą iš Francijos tol, kol Francija nesumokės karų skolų. Bet tai nepaėėjo.

NUMATO 10,000,000,000 ISLAIDŲ.

Washington, D. C. — Prez. Rooseveltas patiekė kongresui sąrašą, sulig kurio šiais fiskaliais metais numatoma 10,000,000,000 dolerių išlaidų. Iš tos sumos virš \$3,000,000,000 eis paprastos valdžios išlaidoms, o virš 6,000,000,000 — nepaprastoms skubioms šalies gavinimo išlaidoms, kurias kongresas jau yra patvirtinęs. Be to, prezidentas prašo kongreso paskirti dar \$1,116,000,000 bedarbes kovojimo išlaidoms iki liepos 1 d.

Pajamų šiemet numatoma \$3,000,000,000. Tokiu būdu deficitu butų \$7,000,000,000. Valdžios skolos fiskalių metų pabaigoje sieks iki \$28,000,000,000. Bet kitais metais išlaidos žymiai sumažės. Be to, kaip numatoma ir valdžios pajamos kitais metais bus didesnės. Kol bus nugalėta depresija valdžiai prisiėis praleisti dar \$2,000,000,000, taip kad valdžios skolos 1936 metais sieks virš \$31,000,000,000.

SMULKIOS ŽINELĖS.

Chicago, Ill. — Apie mėnesį laiko atgal be žinios dingio plačiai žinomas lietuvių darbuotojas-vaidentojas, Vincas Brusokas. Sausio 5 d. jo kunas rasta Michigan ežere. Tikima, jog jis nusižudęs iš priežasties nepakeliamų ekominių sąlygų.

Washington, D. C. — Prez. Rooseveltas pasiūlė kongresui išleisti už keturis bilionus dolerių paskolos bonų. Tai butų padaryta Farm Credit amdinistracijos ir Home Owners Loan korporacijos vardu. Butų tai federalės valdžios naminė paskola ir valdžios išdas atsakytų už atmokėjimą tų bonų nuosimčių.

Andora. — Mažiausia pasaulio valstybėlė, Andora, kuri randasi Pirenejų kalnuose ir kuri turi tik 5,231 gyventojų, nutarė apsiginkluoti. Ji dabar turės pastovią kariuomenę iš 6 kariuomenių ir 6 kareivių. Tai bus taipgi mažiausia visame pasaulyje kariuomenė.

Shanghai, Kinija. — Nankingo valdžios kariuomenei prieš sukilėlius pradėjo sektis. Jie dabar jau yra užėmę svarbias strategines pozicijas ir tikisi priešą, sukilėlius bolševikus, nugalėti.

Berlynas. — Apskaičiuojama, kad Hitlerio režimo laikotarpį Vokietijoje jau nužudyta apie 700 Vokietijos komunistų lyderių.

Iš Lietuvos

FAŠISTAI LIETUVĄ IR LATVIJĄ SKIRIA VOKIETIJAI.

Talinas. Gruodžio 14 d. Elta. — „Kaja“ praneša, kad sukolfiskotais „vokiečių baltų brolijos“ dokumentais pasiremiant, estų policija suėmė ir atvežė į Taliną „vokiečių baltų brolijos“ ir nacionalistų veikėją dr. Tompsoną Himmelsterną, iš Kadrosos. Taline jis bus tardomas. Laikraščio žiniomis, pas suimtąjį buvo surastas bušimo Estijos padalinimo tarp Vokietijos ir Rusijos projektas. Pagal šį projektą Estijos gretimos su Rusija sritys butų priskirtos Rusijai, o pietinės sritys — Tartu, Soro, Pečory, Valko ir Pernavos — sritį Vokietijai. Pagal šį projektą Latvija ir Lietuva ateityje priklausytų Vokietijai. Kas šį planą parengė, dar nesusekta.

LIETUVA SUSITARĘ SU ESTIJA

Talinas. Gruodžio 15. Elta. — Gruodžio 14 d. 12.30 val. estų ir lietuvių delegacijos galutinai susitarė dėl prekybos sutarties sudarymo. Sutartis bus platesnė ir toliau einanti, negu pradžioje buvo laukiama. Pagal papildomą tarifų sutartį, prie laikinos sutarties sudaryta nuolatinė prekybos ir laivminkybės sutartis, kuri savo prekybos santikius liečiančioje dalyje remiasi didžiausio palankumo principu. Abiejų valstybių laivai šiose valstybėse bus traktuojami vienodai su savais laivais.

Sutartis Galios Dvejus Metus.

Nuo jos galės būti atsakyta 3 mėnesius išanksto. Prie sutarties pridėti estų ir lietuvių prekių sąrašai, kurių apyvarta sutartimis nustatytose ribose bus laisva, tiek įvežimo leidimu, tiek ir devizų atžvilgiu. Gruodžio 14 d. 5 val. popiet, abi delegacijos susirinko galutinai peržiūrėti sutarties tekstą. 8 val. vakaro Lietuvos pasiuntinybėje sutartis buvo parafuota. Ji bus galutinai pasirašyta, kaip manoma, Taline, po to, kai abi vyriausybės sutarčiai pritarės. Numatoma, kad iš estų pusės sutartį pasirašys estų užsienių reikalų ministris, o iš lietuvių — Lietuvos pasiuntinys.

Sutarties tarifų nuostatais galima laukti žymaus prekių pasikeitimo tarp Estijos ir Lietuvos pagyvėjimo, palyginus su pereinamais metais.

New York, N. Y. — Sausio 7 dieną į Jungtines Valstijas atvyko pirmutinis Sovietų Rusijos atstovas, „draugas“ Troyanovski. Spaudos atstovams jis pareiškė, kad Rusija ir Jungtinės Valstijos turi stoti petis, petin, idant atsiekus vyriausią tikslą — pasaulinę taiką.

Washington, D. C. — Atidarytą 73 kongreso sesiją, prez. Rooseveltas pasakė puikią kalbą, apie ką dabar kalbama visame pasaulyje. Del to p. Rooseveltas susilaukia galybės laisvų ir gauna pagyrimų. Net ir opozicijos partijų kongreso nariai pripažįsta, jog prezidentas už minimą kalbą susilaukė dar didesnio populiarumo.

TAUTININKŲ SĄJUNGA PERSITVARKĖ FAŠISTŲ PAVYZDŽIU.

Kaunas. — Gruodžio 15 d. Kaune įvyko gausingas Lietuvos tautininkų sąjungos suvažiavimas. Dalyvavo 303 atstovai. Svarbiausias klausimas priimtas visai naujas sąjungos statutas, kuriuo iš pagrindų pakeičiama tautininkų sąjungos vidaus santvarka ir veikimas. Įvestas nuo viršaus iki apačios skyrimų (ne rinkimų) pradai. Respublikos Prezidentas Antanas Smetona pasiėmė vyriausio sąjungos vado pareigas. Jis skiria sąjungai pirmininką ir generalinį sekretorių. (Pirmininku jau paskirtas Juozas Tubelis, ministris pirmininkas). Sąjungos pirmininkas skiria apskričių pirmininkus ir sekretorius, šie skiria apylinkių pirmininkus ir sekretorius. Valdžios renkamos; jos kelia sumanymus, apsarsto įvairius klausimus, bet viską vykdo pirmininkai su sekretoriais. Laukiama, kad po šitokių persitvarkymo tautininkų sąjunga bus veiklesnė ir lankstesnė. Naujus narius priima skirtingi pirmininkai. Senųjų narių busią daug pašalinta, nes per keletą metų sąjunga esą prisiskverbė visokio gaivalo, nieko bendro su tautininkų idealogija neturinčio, o vien iš noro prisitarti prie valdžiai artimos organizacijos.

Suvažiavimas dar iškėlė eilę sumanymų ir krašte esančių negerumų, kuriuos smulkiai išnagrinėti pavesta vyriausiai sąjungos valdybai. Tsb.

BLAIVYBĖS KONGRESAS

Gruodžio 30 ir 31 d. Kaune įvyko didelis blaivininkų kongresas. Jį šaukė R. K. Blaivybės Draugija paminėti dviem sukaktuvėm: 75 metų sukaktuvėms, kaip Vyskupas Valančius pradėjo steigti blaivybės broliją, nors trumpam laikui anuo metu nublaivinusiai Lietuvą; kitas jubiliejus, — R. K. Blaivybės Draugijos 25 metų darbui paminėti. Berods, vysk. Valančiui geriau sekėsi Lietuvą blaivinti, negu dabartinei Blaivybės Draugijai.

Blaivybės Kongresas

Dabar Lietuvoj stipriai gerinama ir nežymu, kad girtuokdėl bėpinėgės nepajėgia gėralų nasipirkti, tai pats pasigamina iš rugių, cukraus ir kitų produktų. Blaiivininkų kongresas norį plačiai ir stipriai pakelti balsą už Lietuvos blaivimą. Tsb.

Numirė Petras Mikolainis

BROOKLYN, N. Y., sausio 8. — Vakare vakare, savo namuose, 188 Sands St., C. Brooklyn, N. Y., numirė plačiai visame lietuviškame pasaulyje žinomas visuomenės darbuotojas-veteranas Petras Mikolainis. Velionis šį pasaulį apleido turėdamas apie 65 metus amžiaus, po sunkios paralyžiaus ligos, kuria išsirgo veik keturis metus. Šiame krašte a. a. Petras Mikolainis išgyveno virš 40 metų. Yra kilęs iš Suvalkijos, gimęs ir augęs Vištyčio apygardėje. Lietuvos ir lietuviybės labui darbuotis pradėjo dar jaunas budamas. Dar aršiausiais spaudos draudimo laikais Lietuvoje, a. a. Petras Mikolainis platino Lietuvoje „Aušrą“ ir kitus tais laikais leidžiamus laikraščius bei knygas. Negalėdamas pakęsti didelio rusų valdžios persekiojimo, a. a. Petras Mikolainis persikėlė gyventi į Prusiją, kur stėjo prie tų jo platinamų laikraščių ir knygų leidimo. Pagaliau, ir ten spaudžiamas vokiečių valdžios, atvyko Amerikon, kur pirmiausia redagavo „Vienybę Lietuvininkų“ (dabartinę „Vienybę“) ir vėliau dirbo Ellis Islande kaip perkalbėtojas, rodos iki 1913 metų. Po to tulį laiką dirbo „Vienybės“ administracijoje ir dar vėliau užsidėjo savą piniogų siuntimo ir laivakorių pardavimo agenturą C. Brooklyne. Apie keturi metai atgal sutirgo nepagydoma paralyžiaus liga, kuri jį galutinai iš mūsų tarpo pašalinio.

Velionis buvo prielankus, nuo širdus ir labai rupestingas žmogus. Kaslink lietuviybės, tai a. Petras Mikolainis buvo vienas tų veteranų, kuriam lietuvių reikalai kaip čia Amerikoje, taip ir senoje tyvynėje Lietuvoje rupėjo labiau, negu jo pri-

monis atskirai, ne po du numeriu kaip šiais metais buvo. „Musų Vilniaus“ kaina paliekta pati (15 litų) metams be to, visi metiniai prenumeratoriai gaus didelį Vilniaus miesto ir krašto vaizdų albumą. Albumas bus išleistas specialiai „Musų Vilniaus“ prenumeratoriams. Jis brangus bus visiems lietuviams, bet ypatingos reikšmės turės užsieni gyvenantiems broliams lietuviams, kurie turės kuo pasigirti ir parodyti svetimtaučiams.

Brangūs Broliai Lietuviai Svetimuose Kraštuose

Artėja Kalėdų šventė, čia pat ir Nauji Metai. Kiekvienam sveikam lietuviui smagu sukaupti gražių švenčių, malonų įžengtį į Naujus Metus. Kiekvienas naujuose metuose laukia didesnės laimės, kiekvienas nori, kad kiti metai butų geresni negu buvo, kad nebekankintų visuotinis krizis, kad butų daugiau darbo ir daugiau pelno, kad butų geresnis gyvenimas.

Vilniui Vaduoti Sąjungos Centro Komitetas ir „Musų Vilniaus“ Redakcija turėdama plačią šeimyną brolių lietuvių gyvenančių užsieniuose, šiaurinėje ir Pietinėje Amerikoje, Anglijoje, Škotijoje, Francijoje, Latvijoje ir kitur nuosirdžiausiai sveikina visus savo geruosius bičiulius, rėmėjus, skaitytojus. Sveikina ir linki gražiausio pasisekimo ateinančiais metais.

Sveikindami, maloniai kviečiame ir toliau bendradarbiauti su Lietuva, su Vilniui Valuoti Sąjunga, prenumeruoti „Musų Vilnių“, kad per jį galėtumet palaikyti gyvus ryšius su Nepriklausoma Lietuva ir per jį gautumete plačiausių žinių iš pavergto Lietuvos trečdaliao ir jos sostinės Vilniaus. Ateinančiais, 1934 m., „Musų Vilnių“ eis du kartu per mėnesį ir bus siuntinėjamas užsienio lietuviams kiekvienas

vatis gyvenimas. Jis leido knygą, prisidėjo prie daugelio lietuviškų organizacijų tvėrimo, jose dirbo vadovavo ir del jų pašventė visa, ką tik žmogus gali pašventi. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje irgi nemaža veikė: buvo Vice-prezidentu, Apšvietos Komisijos nariu, izdo globėjū ir šiaip vienoje ar kitoje komisijoje. Kiek seniau dažnai sekretoriaudavo SLA. Seimuose. Buvo delegatu ir sekretoriu SLA. istoriškame Seime, kuomet musų organizacija skilo Wilkes Barre, 1901 metuose. Daug bendradarbiavo įvairiems lietuvių laikraščiams, podraug ir „Tėvynėi“. Žodžių sakant, nebuvo lietuvių gyvenime tokio reikalo, kurio velionis Petras Mikolainis nebutų žodžiu ar spaudoje gvildinęs ar aptaręs. Tik pastarųjų keturių metų liugos laiku jau visiškai buvo pasitraukęs iš veikimo, nes jėgos tai daryti neleidimo.

Dideliamė nuludime velionis paliko moterį Jievą, sunų gydytoją Mindaugį, dukrelę Aldoną, brolių ir nemaža giminių, taipgi daugybę lietuvių, kurie jo darbuotė įvertina ir kuriems viename ar kitame reikale su velioniu teko dirbt.

Vel. Petro Mikolainio kunas sudegintas Fresh Pond krematoriume 10 dieną sausio, Middle Village, lydėjaujant nemažam buriui jo giminių, draugų ir visuomenės darbuotojų.

„Tėvynės“ Redakcija ir Administracija, varde viso Susivienijimo Lietuvių Amerikoje velionio šeimai, giminėms ir draugams reiskia giliausios užuojautos šiekie liudėsio valandoge, o velioniu Petru Mikolainiu, visą amžį budėjusiam lietuvių reikalais, lai buvo lengva išsėtis šioje laisvoje šalyje.

Brangūs Broliai Lietuviai Svetimuose Kraštuose

Artėja Kalėdų šventė, čia pat ir Nauji Metai. Kiekvienam sveikam lietuviui smagu sukaupti gražių švenčių, malonų įžengtį į Naujus Metus. Kiekvienas naujuose metuose laukia didesnės laimės, kiekvienas nori, kad kiti metai butų geresni negu buvo, kad nebekankintų visuotinis krizis, kad butų daugiau darbo ir daugiau pelno, kad butų geresnis gyvenimas.

Vilniui Vaduoti Sąjungos Centro Komitetas ir „Musų Vilniaus“ Redakcija turėdama plačią šeimyną brolių lietuvių gyvenančių užsieniuose, šiaurinėje ir Pietinėje Amerikoje, Anglijoje, Škotijoje, Francijoje, Latvijoje ir kitur nuosirdžiausiai sveikina visus savo geruosius bičiulius, rėmėjus, skaitytojus. Sveikina ir linki gražiausio pasisekimo ateinančiais metais.

Sveikindami, maloniai kviečiame ir toliau bendradarbiauti su Lietuva, su Vilniui Valuoti Sąjunga, prenumeruoti „Musų Vilnių“, kad per jį galėtumet palaikyti gyvus ryšius su Nepriklausoma Lietuva ir per jį gautumete plačiausių žinių iš pavergto Lietuvos trečdaliao ir jos sostinės Vilniaus. Ateinančiais, 1934 m., „Musų Vilnių“ eis du kartu per mėnesį ir bus siuntinėjamas užsienio lietuviams kiekvienas

M. Biržiška, VVSKK. pirmininkas.

JAUNALIETUVIAI BUS UNIFORMUOTI?

Kaunas. — Jaunalietuvių centro valdyba išdirbus savo organizacijai uniformų projektą. Uniforma yra ierarchinio pobūdžio, butent, valdybos nariai ir pirmininkai antpetėse dėvės žvaigždes, o centro valdybos pirmininko uniforma numatoma su galionais. Rankovėse vietoj svastikos suprojektuotas geležinis vilkas.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas paskatadieni.

S. E. VITAITIS — Redaktorius, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taisy sušluog savo nuozuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

LIETUVOS ATSTOVUI IŠVYKUS

Sausio 3 d. išvyko Kaunas Lietuvos ministeris p. Bronius K. Balutis, kuris išbuvo Lietuvos atstovu Amerikoje virš penkis metus. Kaip Lietuvos ministeris Amerikai p. Balutis atvyko spalio 16 d., 1928 m. Dabar visai netikėtai jis iššauktas į Kauną sąryšiu su derybomis tarpe Lietuvos ir Anglijos prekybos sutarčių sudarymui. Taip pat neabejotina žinios skelbia, kad p. Balučiu pasiulyta Lietuvos ministerio vieta Londone. Kadangi Londonas skaitomas svarbesniu diplomatijos centru, negu Vašingtonas, tai reikšia p. Balučiu teikiamas paaugštinimas.

Smagu atžymėti tokius faktus, kad buvęs Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas ir laikraštinkas susilaukia tokio pasitikėjimo Lietuvos diplomatinėje tarnyboje. Šia proga galime tik palinkėti p. Balučiu geriausio pasisekimo jo svarbiose pareigose senosios tėvynės naudai, kurioms jis iššauktas Kaunan.

Negalima, tačiau, šia proga apsilenkėti neprisiminti ir to fakto, kad p. Balučio atstovavimo Lietuvos Amerikoje laikais Lietuvos Atstovybė Vašingtone buvo negyvu faktorium Amerikos lietuvių tautiniai kultūrinuose darbuose. Ši vyriausia Lietuvos valstybinė įstaiga Amerikoje pastarųjų penkių metų laikotarpiu buvo ryškiausiai visišką pasyvumą pavyzdžiui sulig mūsų tautinio gyvenimo uždaviniai. Ar už tai kreditas priguli p. Balučiu, ar Lietuvos vyriausybės aplamam nusistatymui linkui Amerikos lietuvių, nesiamam spręsti. Konstatuojame tik visiems žinomą faktą. Kaip žmogus ir džentelmenas p. Balutis palieka gerą atmintį Amerikos lietuviuose.

Šia proga, pagaliau, pravartu iš esmės pažvelgti į reikalingumą Lietuvos Atstovybės Vašingtone, kurios išlaikymas, mūsų žiniomis, Lietuvai atseina apie 50,000 dol. į metus. Lietuvos vyriausybei vertėtų įsigilinti į šį klausimą ir aiškiai sužinoti, ar Lietuvos Atstovybės Vašingtone nuopelnai valstybės naudai yra tiek dideli, kad pateisina šias išlaidas. Visa eilė mažesnių valstybių apseina be atstovybių Vašingtone — jų generaliai konsulatai atlieka ir ministerių netaip jau didelės ir painios pareigas. Jei pasirodytų, kad Lietuvos Atstovybė Vašingtone tik dekoracijai palaikoma, tai ar išmintinga tokias išlaidas valstybei daryti vien dekoracijos tikslais? Butų galima daug naudingiau ir Lietuvai ir Amerikos lietuviams sumaudoti tas sumas pinigų, kurios išleidžiamos Lietuvos Atstovybės Vašingtone išlaikymui.

Šitai sakdami turime mintyti įkurimą Lietuvos garbės konsulatų visose didesnėse lietuvių kolonijose, kurios yra žymiais lietuvių apgyventų apylinkių centrais. Garbės konsulatai galėtų būti skiriami Amerikos lietuviams toms pareigoms tinkami veikėjai. Lietuvos vyriausybei prisieyti išlaikyti tik konsulatų raštines. Tuo tarpu kiekvienoje žymesnėje lietuvių kolonijoje, kaip: Bostonas, Philadelphia, Pittsburghas, Clevelandas, Detroitas ir kt. būtų įkurtas tautiniai kultūriniai centrai, kuris galėtų savo iniciatyva ir veikimu labai daug pasitarnauti Amerikos lietuvių tautiniai kultūrinuose darbuose.

Amerikos lietuvių veikėjų eilės kasmet vis labiau ir labiau retėja. Pasišventusios jėgos lietuvių palaikymui išsivijoje kasmet žymiai susilpnėja. Daugeliu atvejų nebelieka iniciatyvos ir išgalių net aiškiai svarbiems tautiniams darbams atlikti, kurie abipusiai — Lietuvai ir Amerikos lietuviams yra būtina reikalingi ir naudingi. Ateidama pagelbon tokių tautiniai kultūriniai cent-

rių įkurimui Lietuvos vyriausybė labai sustiprintų Amerikos lietuvių išgales tautiniams darbams dirbti.

Lietuvai turėtų rūpėti Amerikos lietuvių, kaip tautinio vieneto, likimas, Amerikos lietuvių sulig geriausių išgalių gelbėjo Lietuvai nepriklausomą valstybę sukurti, dabar jie patys reikalingi pagalbos iš Lietuvos atsilaikymui prieš ištautėjimą. Tautiniai kultūrinis veikimas yra svarbiausia pozicija kovai su ištautėjimu. Šitos pozicijos sustiprinimui Lietuva gali labai daug pagelbėti kad ir augščiau suminėtu garbės konsulatų įkurimu svarbesnėse Amerikos lietuvių kolonijose.

PIKČIAUSIAS RAKETIERIZMAS

Piktesnio ir nesąžiningesnio raketierizmo negali būti, kaip raketierizmas unijų vadų. Darbininkai organizuojasi savo buklei gerinti, išsirenka sau vadus ir vėliaus tie vadai susiorganizavę raketierių būrius išnaudoja darbininkus pikčiausiu, negu nesąžiningiausiu darbdavys.

New Yorko dienraštis „The Evening Journal“ praneša padaręs tyrinėjimus įvairių New Yorko unijų vadų raketierizmo žygiuose ir suradęs tiesiog pasibaisėtino teroro padėty. Tukstančiai net dešimtys tukstančių organizuotų ir unijas darbininkų patekę niekeno nežūriamomis nežmoniško išnaudojimo aukomis. Vienur unijų vadai susitarę su kontraktoriais ir bosais priverčia darbininkus uždarbio dalį grąžinti atgal, kuriuo vėliaus dalinasi unijos vadai su kontraktoriais ir bosais. Kurie darbininkai atsistako savo uždarbio dalytis su raketieriais, tai tokius pašalina iš darbo ir unijos viršininkai suspenduoja unijos korteles, be kurių negali kitur darbo gauti. Kitus nesutinkančius savo uždarbio dalytis darbininkus baisiausiai sumuša pasamdyti muškos, o su kitais dar blogiau atsitinka...

Šitokiam raketierizmui įsigalėjus kai kurių unijų vadovybėje, darbininkams nelieka kitos išeities, kaip tik pasiduoti raketierių malonei. Daugelis bandžiusių kovoti prieš šį raketierizmą darbininkų amžinai nutildyti... Prieš šį raketierizmą valdžios instancijos visu griežtumu turėtų kovoti. „The Evening Journal“ sakosi jo pastangomis surinktus šio raketierizmo dokumentus įteiksias prokuraturai. Šitos rūšies kriminalistams jokio pasigailėjimo negali būti.

SILPNAS PASITEISINIMAS

Vienos SLA. kuopos organizatorius, nusiskunddamas sunkumais naujų narių gavimo reikalu, tarpe kita pareiškia sekamai: „Lengva nurodyti SLA. kuopų organizatoriams jų pareigas naujų narių gauti organizacijai, bet ne taip lengva tas pareigas išpildyti. Visur girdi tik nusiskundimus sunkiais laikais, tai net neįjauki ir prisiminti žmonėms, kad jie prisirašytų prieš SLA. Seniaus, kuomet buvo geresni laikai ir mūsų kuopa išgalėjo bent retkarčiais surengti viešus parengimus, tai ir narių daugiau buvo galima gauti. Bet paskutiniaus dviem metais kuopa jokio parengimo nesurengė, tai ir patys nariai apsilėidę organizacijos reikalais, jau nekalbant apie naujų narių gavimą. Parengimai neapsimoka, tai kuopa jų nerengia ir už tai kaltinti kuopos negalima. Tai matote kokia padėtis su naujų narių gavimu mūsų kolonijoje.“

Nors ir teisingas nusiskundimas sunkiais laikais, bet silpnas pasiteisinimas, kurį rašo skaitlingoj lietuvių kolonijoje gyvuojančios kuopos organizatorius. Kiek mums žinoma, ši kolonija ekonominio sunklaikio paliesta mažiau, negu kiti Amerikos miestai. Reikia atminti, kad sunkiais laikais skundžiasi nemaža ir tokių žmonių, kurie puikiausiai gyvena. Beabejonės kiekvienas pažįstame ir tokių žmonių, kurie puikiausiai automobiliais važinėja, visokia me ištekliuje gyvena, pinigų į banką deda ir sunkiais laikais skundžiasi daugiau, negu skurstantis bedarbis. Todel kuopos organizatorių neturėtų sulaukyti nuo kalbinimo gerų lietuvių prisirašyti prie Susivienijimo kuone universaliu papročiu viltės nusiskundimas sunkiais laikais. Taip pat labai silpnas pateisinimas kuopos neveiklumo sunkiais laikais ir kad parengimai neapsimoka. Kiekvienas viešas parengimas apsimoka, jei tik jis rengiamas kultūriniais ar socialio pasilinksminimo tikslais. Parengimų naudos negalima matuoti vien doleriais. Visuomet kultūrinų parengimų moralė — dvasinė nauda yra svarbesnė, negu dolerinis pelnas. Daugelis SLA. kuopų dažnai rengia viešus parengimus ir išėina be nuostolių, o kartais ir su medžiaginiu pelnu. Reikia tik noro ir visų kuopos narių nedidelio pasidarbavimo ir parengimai apsimokės.

Kurios SLA. kuopos pasižymi viešu veikimu, tų kuopų nariai gyviau įdomauja organizaciją, tų kuopų organizatoriams sekasi ir naujų narių gauti. Redakcija savo paraginime naujų narių gauti priminė, kad kiekvieno nario pareiga gelbėti kuopos organizatoriui, prie kiekvienos progos pakalbinti savo draugus ir pažįstamus prisirašyti prie Susivienijimo. Jei visi SLA. nariai savo pareigas sulig gavimo naujų narių organizacijai atliktų, tai organizatoriams nepriseitų skūstis sunkiais laikais.

Kurios SLA. kuopos pasižymi viešu veikimu, tų kuopų nariai gyviau įdomauja organizaciją, tų kuopų organizatoriams sekasi ir naujų narių gauti. Redakcija savo paraginime naujų narių gauti priminė, kad kiekvieno nario pareiga gelbėti kuopos organizatoriui, prie kiekvienos progos pakalbinti savo draugus ir pažįstamus prisirašyti prie Susivienijimo. Jei visi SLA. nariai savo pareigas sulig gavimo naujų narių organizacijai atliktų, tai organizatoriams nepriseitų skūstis sunkiais laikais.

Kurios SLA. kuopos pasižymi viešu veikimu, tų kuopų nariai gyviau įdomauja organizaciją, tų kuopų organizatoriams sekasi ir naujų narių gauti. Redakcija savo paraginime naujų narių gauti priminė, kad kiekvieno nario pareiga gelbėti kuopos organizatoriui, prie kiekvienos progos pakalbinti savo draugus ir pažįstamus prisirašyti prie Susivienijimo. Jei visi SLA. nariai savo pareigas sulig gavimo naujų narių organizacijai atliktų, tai organizatoriams nepriseitų skūstis sunkiais laikais.

PRAEITIES GRUVĖSIAI

Kiekvienas blaivai protaujantis Amerikos gyvenimo vadas neabejotinai mato ir jaučia, kad mūsų ekonominė ir socialė santvarka jau galutinai atgyveno savo dienas. Jau neišvengiamai ir neatidėliotinai reikia ieškoti naujų kelių, naujų metodų tai santvarkai reformuoti. Šitą faktą paliudija prezidento Roosevelto pranešimas sausio 3 d. pradėjusiam posėdžiui Jungtinių Valstijų kongresui ir New Yorko valstijos gubernatoriaus Lehmano patiektas programos naujims įstatymams tą pat dieną pradėjusiam posėdžiui valstijos legislaturai. Abu šie pirmaeiliai valstybės vadai nurodo, kad neatidėliotinai reikalinga reformuoti netik tulais žvilgsniais valdymosi sistema, bet reikia eiti ir prie reformavimo mūsų ekonominės ir socialės sistemos. Pažymi reikalingumą pašalinti iki šiol galiojusį darbininkų išnaudojimą, siuloma išleisti atatinamus įstatymus užtikrinimui bieduomenei pragyvenimo išgalių nedarbu ištikus.

Ypatingai prezidentas Rooseveltas savo draugingame kongresui pranešime, kurį visa spauda vadina širdis-širdin pasikalbėjimu dviejų vyriausių krašto valdymo instancijų, aiškiai ir griežtai pasmerkia atgyvenusią savo laiką ekonominę ir socialę santvarką. Jis pažymi, kad naujai įvesti ekonominiai ir socialiniai patvarkymai pasilik pastoviai ir kad senoji santvarka daugiau negrįž. „Atėjau pasitarti su jumis, kurie esate, kaip ir aš, išrinkti įvykinti visos tautos įgaliojimą, kad nesivaduojant partvyškimu ir kooperuojant joms ir man atsteigti mūsų krašto visuomeninį gerbuvį, kaip lygiai ant praeties gerbuvį įkurti naują santvarką, geriau pritaikytą dabartiniams moderninės civilizacijos reikalavimams“, pradėjo prezidentas Rooseveltas savo pranešimą kongresui. Toliaus drąsiai pasmerkė pehnagaudų visokią visuomenės išnaudojimą, spekuliaciją su kitų žmonių pinigais, vaikų samdymą pramonės ir industrijos darbams, nepamatuotų darbininkų išnaudojimą ir kartu pasižadėjo visomis išgalėmis siekti tą visą piktą iš Amerikos gyvenimo pašalinti.

Kuomet vyriausias valstybės vadas — prezidentas mūsų senąją ekonominę ir socialę santvarką vadina praeties griuvėsiais ir pasisako, kad kuriame naują geriau pritaikytą moderninės civilizacijos reikalavimams santvarką, tai neabejotinai žymios reformos turės įvykti mūsų krašto ekonominė ir socialė santvarkoj. Kuomet pats gyvenimas tokių reformų reikalingumą kelia, tai jos neišvengiamos. Amerika tiek laiminga, kad pagaliau jos gyvenimo vadovybėje atsistojo žmogus prezidento Roosevelto asmeny, kuris aiškiai mato ir supranta, jog iš senosios santvarkos beliko tik praeties griuvėsiai.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda E. G. KLIMAS, B. Sc., M. D. Instruktorius Medical Temple Universitete 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

APALPIMAS NUO KARŠČIŲ IR ISDŽIUOVIMAS KUNO.

Dr. Cornelius Von Zwalenburg, Riverside Calif., štai ką sako: Du metai atgal žmogus besitrusdamas sodne staiga apalpo nuo karščio. Man mintis atėjo į galvą, kad apalpo vien delto, kad jo kunas išdžiuvo. Išvirkšta skyščiaus (1000cc. dextrose salt solution) ir už pusės valandos žmogus atgijo ir sveikas tapo.

Po to nepaprasto atsitikimo aš atsikreipiau į Dr. Rry Lyman Wilbur, vidaus reikalų sekretorių, kad jis pavelytų tolimesnį tyrimą. „Hoover Dam“, kaip atatinamiausia vieta tokiame tyrimui. Patikrinti tyrimą pavesta Dr. W. A. Haas ir vedėjams šešių kompanijų, kurie buvo suinteresuoti darbo eiga Hoover'o Dam, ir Harvardo Universitetas pasinėty tyrimo grupę mokslininkų į Hoover Dan vasarą 1933 m.

„Balandžio mėnesy, 1932 metais, aš asmeniškai atlinkiau Hoover Dam ir plačiai išdiskusavom apsaugojimą darbo žmonių nuo apalpmo iš karščio ir apalpmo gydymo būdą, ypač su Dr. W. A. Haas, kuris buvo pridabotojas darbo žmonių Hoover Dam.

„Nevilkinant įvesta perteklius gero vandens gėrimui. Vasaros laiku, kaip apsaugojimo, taip ir gydymo būdai, buvo teikiama pirmiausiai perteklius vandens. Nelaimė, Dr. Haas numirė kovo mėnesy, 1933 metais, bet jo pavaduotojas Dr. R. O. Schofield tolimesnį tyrimą vykdė be pertraukos.

„Po pirmųjų pienoriškų žingsnių ir labai nepalankių sąlygų ir didelio skaitliaus mirėjų 1931 metais, dvi paprastos apsaugojimo nuo apalpmo metodos buvo priimtos. Pirmą: gero, skanaus gėrimui vandens lengvai pasiekiamo suteikta. Toliaus įsakyta kiekvienam gert vandens daugiau, negu norės gerti.

„Laikotarpy liepos ir rugpiučio, 1932 m., mokslininkų grupė iš Harvardo Universiteto atvyko, po vadovystės Dr. D. P. Dill, tikslu specialiai studiuoti pavargimo greitumą prie augštos temperatūros. Pasekime jų darbo būdą įskiepyti darbo žmonėse, kad labai svarbu palaikyti kune apalpo. Nežiurint, kad nepaprasti karščiai šią kodaugiau druskos ir užtai patartina kiekvienam beveik besaikiai vartoti druskos prie valgio, ar kitaip kaip.

„Šešios kompanijos turėjusios kontraktus budavojimui dam, sykiu su apdraudus kompanija suteikė darbo žmonėms nepaprastai gerą higienišką apystovą: jos įrengė tris pirmos pagalbos stotis su atatinkamu patarnavimu, apart to dar gerai įrengta ligoninė. Kas savaitę teikiama buvo pirmos pagalbos moksliškos pamokos, kur plačiai išdėstyta buvo apsaugojimo būdai, taip kad kiekvienas buvo gerai supažindintas delko privalo vartoti vandenį didelę kokybę. Netiek didelis spaudimas buvo daromas į vartojimą druskos, kaip kad buvo daromas į vartojimą vandens. Su dideliu atsargumu buvo dabojamas vanduo, kad kiekvienoj valandoj būtų tinkamas vartoti; net neretai vandanej atveždavo iš Las Vegas 30 mylių nuo vietos, kada Colorado upės vanduo nebuvo skanus. Ligoninėj buvo viskas prirengta ir kaip tik ligonį atveža, tai laiko negaišinant, tuojaus išvirkščiaama „Dextrose Salt Solution“.

„Pasekmė to visko pasirodė nepaprastai patenkinanti kaip 1932 m. taip ir 1933 metais. Greitas atgavimas nuo apalpmo ir greitas suvis išgydymas visuose atsitikimuose apalpmo nuo karščio“.

H. C. Waits vedėjas sub-stoties Southern Sierras Power Co. prie Hoover Dam, štai ką sako apie orą ir temperatūrą:

„Liepos ir rugpiučio mėnesiuose temperatūra siekia iki 108°F, o temperatūra apačioj upės, kur darbas daugiausiai yra atliekamas, siekia iki 118°F.

„Gydymo būdas suplanuotas pamatais, kad karštis išdžiovina žmogaus kuną ir prakaitas ištraukia visą druską iš kuno.

„Dr. Dill pats ant savęs išmėgino ir jis prarado 20 svarų bėgy 7 valandų ir tik eidamas 20 mylių paunksne prie 104°F karščio. Jis išgerdamas 13 svarų vandens, bet vienok prarado 7 svarus.“

Nuo pradžios 1932 m. iki šiam laikui 1933 m. Southern Sierras Power Co. nei vienas jų darbo žmogus nemumirė nuo karščio ir net nebuvo žmonėse, kad labai svarbu palaikyti kune apalpo. Nežiurint, kad nepaprasti karščiai šią kodaugiau druskos ir užtai patartina kiekvienam beveik besaikiai vartoti druskos prie valgio, ar kitaip kaip.

(Iš A. M. A. No. 16, Spalio 14, 1933) Dr. A. L. Graičunas.

Atsišaukimai

VISŲ LIETUVIŲ MENININKŲ ŽINIAI.

Dariaus-Girėno Paminklo Fondo Globėjų Komitetas šiuo skelbia Dariaus-Girėno paminklo projektui pagaminti konkursą.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuvių kilmės menininkai gyv. Jungt. Amer. Valst., Lietuvoj ar kur kitur.

Geistina, kad paminklo projekte būtų atvaizduota Dariaus-Girėno kelionės tikslo simbolika reikšmė.

Menininkai, norintieji dalyvauti konkurse, gali gauti Lietuvos Konsulate Chicagoje laiku bei lėktuvo atvaizdus ir faktus apie skridimą.

Projekto braižyns gali būti nupieštas pašeiliu ar rašalu ant balto popierio. Braižinio dydis 30 x 40 colių.

Paminklą manoma statyti vietoje šame parke lygioje vietoje ir šiam reikalui išleisti apie 10,000 dolerių. Paminklo augštis nuo 15 iki 20 pėdų.

Braižiniai turi būti prisiųsti laiku užantspauduotose vokuose. Braižinį menininkas pasitaiso slapvyvarde, gi atvirkščioje braižinio pusėje prilipina nedidelį užantspauduotą voką, kuriame turi būti įdėtas raštelis su menininko vardu, pavarde ir jo antrašu.

Braižiniai turi būti pristatyti Fondo Globėjų Komitetui ne vėliau 1934 m. balandžio mėn. 15 d. antrašu: Lithuanian Consulate, 100 East Bellevue Place, Chicago, Illinois. U. S. A.

Konkurso teisėjus skiria Fondo Globėjų Komitetas susitaręs su Chicago miesto valdyba.

Projektas, gavęs daugumą teisėjų balsų skaitomas laimėjusiu.

Laimėjusiam menininkui skiriamas 125 dolerių premija, kuri tuojaus jam išmokama.

Projektai, premijos nelaimėję

autoriams negražinami ir už juos komitetas neima jokios atsakomybės.

Dariaus-Girėno Paminklo Fondo Globėjų Komitetas.

LORDO BYRONO POEMA „MANFREDAS“ LIETUVIŲ KALBOJE.

Knygų leidėjai del įvairių krizės ir kitokių sumetimų nėra linkę leisti rimtesnes knygas, kurios gal ir negreitai tegražintų įdėtus į jų išleidimą pinigus, o tokių knygų mūsų literatūra reikalinga. Pergyvenus krizės sunkmetį, sunku bus pasivyti gyvenimą, jei jau dabar nebus daroma, kas galima.

Tokių knygų skaičių reikia dėti ir mano versta iš anglų kalbos Lordo Byrono dramatišką poemą „Manfredas“. Taip mūsų kritikai, taip ir poetai pri pažįsta šį mano vertimą taip pat nusisekusi, kaip kad buvo nusisekęs mano vertimas Longfellow'o „Hiavatos“.

Sumaniau prašyti mūsų skautančią šviesuomenę padėti man išleisti „Manfredą“ prenumerato rašo slapyvarde, gi atvirkščioje braižinio pusėje prilipina nedidelį užantspauduotą voką, kuriame turi būti įdėtas raštelis su menininko vardu, pavarde ir jo antrašu.

1) Liuksusinė laida, kreid. popierius, kieti viršeliai, kaina 5 litai ir

2) Paprasta laida, popieriaus viršeliai, — 2 lit. 50c.

Užsienuose — 1 lit. daugiau, pašto išlaidoms padengti.

Jei del kokių nors priežasčių „Manfredas“ negalėtų išeiti, prenumerata bus sugrąžinta.

Jei šis bandymas pavyks, ateity bus patiekta mūsų šviesuomenei ir kitų didžiųjų rašytojų kuriniai, kaip tai Miltono „Prarastas Rojus“, Shakespeare'o kuriniai ir kt.

Prenumeratą siųsti šiuo adresu: V. K. Račkauskas, „Aušros“ viešbutis, Laisvės Alėja 25, Kaunas.

Karolis Vairas. P. S. Prašyčiau kitų laikraščių persispausdinti.

Puikios Mintys

Gamta sutvėrė dvi puiki intelektualų rūši: vienus, kad mintytų puikias mintis ir tvirtų praktinius darbus, o kitus kad juos garbintų.

Poetingas elementas gludas pasšėptas moterų didžiūmoy yra jų magnetiško traukėsio versme.

Žmonės matuoja protus jų augščiui; butų geriau juos vertinti jų grožiu.

Mes išliejame geduluose medžiagą, kuri buvo mums duota palaimai.

Mes visada prarandame draugiskumą tų, kurie prarado mūsų pagarbą.

Moters visas gyvenimas yra jos meilių istorija.

Moteris nedrįsta pasakyt visso to, ką ji magsto.

Viską galima išmokti — lygiai dorą.

Kudikiams daugiau reikia pavyzdžių, negu kritikų.

Malonumas yra aistros ramybė.

Ornamentai buvo padarumo išradimai.

Protas yra ugnis, kurios mintis yra liepsna. Vaidentuvė yra sielos akis. V. J. B.

JAUNIMOKELIAI

Susivienijimo Lietuvos Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sek pasilgo grūdas
ir dirvos nepelietė! Tuomet, kada jauni,
Kaip kuns ima stignai, dvasia jau susundus.
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė pliausi.

Kol dega krutinė šventa ugnis toji.
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko.
Jog menkas ir silpnas net miltūno stoji.
O dirbė, idant netų ugnis ta ant nieko!
Dr. V. KUDIRKA.

Laikai Bėgant

Laikas bėga. Laikas mūsų nelaukia. Senai čia, rodos, Pittsburghe turėjome SLA Seimą. Senai tarėmės visokiais organizacijos reikalais. Bet, štai, pasižiūrėkime, jau ir kitas Seimas nebetoli. Dar penki mėnesiai praeis ir vėl susirinksimė ir organizacijos reikalais tarsimės. Vėl visą eilę svarbių reikalų pajudinsimė, apstarems ir juos gyvenime įvykdyti stengsimės.

Be kita ko, veik kiekviename SLA Seime gana plačiai kalbama ir apie Amerikos lietuvių jaunimą, jo auklėjimą lietuvių dvasioje, jo organizavimą į didžiąsias lietuvių organizacijas, Susivienijimą Lietuvos Amerikoje. Visuomet numatoma, kad mes to jaunimo permažai turime, kad tas jaunimas galima geresniais lietuvių išauklėti, jį prie lietuvių visuomeninių darbų pritraukti. Kalbos buna rimtos, karštos ir idealingos. Bet, deja,— to kalbos, rodos, daugiausia tik kalbomis ir pasilieka: nė to jaunimo daug į organizaciją gauname, nė jį lietuviškoje dvasioje reikiama auklėjame, nė jį per daug prie lietuviškų darbų pririšame. Tiesa, Centras paskelbia vajúus, organas be atlaidos ragina jaunimą prie SLA. rašyti ir rašyti; organas taipgi pakartotinai siūlo visokius sumanymus jaunimo darbuotei. Bet jį tai, rodos, neperdaugiausia domės kreipiama.

Nesuklyskime, jaunimo mūsų organizacijoje yra gana daug ir labai grauzas bei energingio. Ir tas jaunimas yra aktyvus: gražiais darbais užsiima ir jų nemaža nuveikia, atlieka. Bet, taip gi nesuklyskime, to jaunimo pas mus galėtų daug daugiau būti. Tas jaunimas galėtų dar gyviau organizacijos ir lietuvių labui veikti. SLA. jaunuolių kuopelė galėtų būti kiekviename, lietuvių apgyventame Amerikos mieste. Galėtų būti kur kas daugiau lietuvių kalbos mokyklėlių, įvairių sporto jauktų. Jaunimas galėtų buti jau pusėtinai pažengęs mūsų organizacijos vadovybėje. Bet taip nėra. Kodėl? Todėl, kad mažai ta prasme dirbame, neperdaugiausia jį tai domės kreipiame.

Palyginamai, SLA. Seimas jau nebetoli. Tame Seime turėsime pasirodyti kaip bėgy dviejų metų jaunimo organizavimo ir auklėjimo plotmėje nuveikėme. Jeigu busime nuveikę tik tiek, kiek nuveikėme iki šiol, ne kaip Seime pasirodysime. Musų raportai Seimui bus pilni abejonių. Juose bus pasakyta, kad tam reikalui aplinkybės buvo netikusios... Žinoma, pagyrimo už tai negausime.

Todel, apsižiūrėkime, kad Seime del to mūsų apsilėidimo nereiktų raudonuoti. Apsidairykime, ar iki Seimo dar negalime ką nors žymesnio nuveikti? Man rodos, kad galime. Laikotarpis dar nevėsis trumpas. Penkių mėnesių bėgy daug galima atlikti. Nepraileiskime tad to laikotarpio velni. Pasistengkime, kad Seime galėtume gražų ir reikšmingą nuveiktų darbų raportą išduoti. Jaunuolių kuopos, suaugusių narių kuopos ir, ypač, SLA. Jaunuolių Komisija, kuri Seime išrinkta jaunimo reikalais rūpintis, suburskime. Pagalvokime ir paruoškime tinkamus planus organizavimui jaunuolių jį SLA. Vykdykite tuos planus gyveniman. Dirbkite visomis galėmis, kad sekanciam Seime butų kas papasakoti iš mūsų nuveiktų darbų. Dabar, žiemos metu, kaip tik geras laikas tiems darbams. Tad, nesuduruodami, atlikime savo pareigas, kad už mums uždedamas pareigas būvo nepatogus ir todėl negalėjome nieko gero nuveikti.

Laikas mūsų nelaukia. Lenktyniuokime su laiku. Nepasiduokime jam. Bėgkime su laiku, kad jis mūsų nepralenkty ir nieko nenuveikusį nepalikty.

Jaunuolis K. J.

JAUNUOLIAI

Šio prašome visų jaunuolių rašinėti „Jaunimo Keliuose“ apsakėčių, pasakėčių, eilių, juokų, galvosuokių bei šaip idomių rašinėlių. Taip gi butų malonu, kad jaunuoliai mums pranešintų žinias iš savo gyvenimo: parengimų, sporto, pasižymėjimų ir tt.

Mokslas, Raštija ir Dailė

Rašo I O T A.

LIETUVIŲ KALBOS FIGURALI

Mūsų kalba dalinasi į dvi dali: literinę ir figūrinę. „Vaikas jau nuėjo gulti“, yra literinė kalba. Jei sakysime, kad „Vaikas jau nuėjo pas plunksnį“, bus figūrinė kalba. Figūrų tikslas yra padaryti mintį aišknesne ir suprantamesne. Figūrų pavyzdžiai.

1. Similė: dviejų skirtingų daiktų panašybės išraiška, kuri dažnai įvedama žodžiais „kaip“ ir „lygi“.

Pav.: Bėga, kaip katė pieną paliejus.
2. Metaforas: remiasi ant panašybės; lyginimasis yra įvestas, o ne, kaip similėje, privestas.

Pav.: Kaip pasiklojama, taip išsimiegama.
3. Alegorė: irgi remiasi panašybe; tik prilyginimas esti toliau nutestas, negu similėje ar metafore. Šis figūras, tai „vedžiojimas“, ir dažnai buna iškilmingoje kalboje pasakotas ar surašytas, idant teikus teisybę pamoką.

Pav.: Kaip jauna buvau, rože žydėjau, o kaip pasenau akis įgavau ir pro jas pati išlindau. Dygau dygusi ir užaugau; augsui mergavau. Mėrgavusi martavau; martavusi moterimi tapau. Moterimi tapusi, akis įgijau ir pro tas akis pati išlindau.

4. Įgyvinimas: tai padarymas negyvyių daiktų — gyvais.

Pav.: Švilpantis vėjas. Išblyškusi diena.
5. Antitesė: tveriasi ant skirtingumo. Dalykai prilyginami kurie priešinasi vienas kitam.

Pav.: Kad pasigėręs gultų, kad iškaršęs mirty. Geriau vėliau, negu niekad.
6. Epigramas: trumpas, rimtas posakis.

Pav.: Ten gera kur mūsų nėra.
7. Metonimas: tai pakeitimo vardas. Jis remiasi ant „atžvilgio“ bei „santikio“, o metaforas, ant „panašybės“.

Pav.: Puodas verda. Drapana šilta.
2. Jis vainiko vertas.
3. Perkamųjų visados stoka.
4. Siuntė laiška sėngalvėlei.
5. Žmogus pas Abraomą nukeliavo.
(Pasarga: metonimū yra ir daugiau mūsų kalboje. Kožnas čia išvardytas metonimas yra skirtingas).

8. Sinekdotas: vienas vardas ženklinantis daug dalykų, arba antraip.
Pav.: Išėjo pasaulin sau duonos gamintis. Dviejų kapų žmogus.

9. Apostrofė: tiesioginė kalba j tuos, kurių akivaizdoje nėra, bet kalbama lyg jie butų tarpė; j mirusius, lyg jie esą gyvi, arba j daiktus, lyg jie turį gyvybės. Dažnai derinama metaforas su įgyvenimu.
Pav.: Tu Vytaute, vadovai Tėvynės. Malronis.

Varge, oi varge mano, tu mane savo puodeliu padarei. Vlnian! kur tavo tie spinduliai. Kurios sklėdelei... Malronis.
10. Sukšmas: tai pasakymas, padarytas rikmingoje kalboje.

Pav.: Žasis, prieš didžiū vartus eidama, mulenkia galva, o kur dar vartai!
11. Klausimasis figūras: kada klausiamas, ne kad gavus atsakymą, bet, kad pasidariusi didesnės iškalbos.

Pav.: Katras iš mūsų gyvena su saule?
12. Hiperbolės: kalbos tesėjimas budvardžiais.
Pav.: Augštas kaip žardas. Kietas kaip žemė.

13. Užbaiginis figūras: tai eilė minčių, kurios, besiantinančios galo, paklija svarbumu. Čia, rimtos mintys seka menkesnes.

Pav.: Tik kuo gi mes prasiblaivėsimė ir nusiraminsimė? Valdžia sako — knygomis ir laikrašciais. Taip ir mes manome ir trokštame. Nebetauksime nieky karčemoje prie buteliuko degtinės per ištusis šventadienius; skaityksime knygas ir laikraščius. Tik, ai man, kad tu knygy ir laikraščiu nėra. „Musų Senovė“.
(Užbaiga bus)

SLA. JAUNUOLIŲ DARBUOTE

WORCESTER, MASS.
Liet. Kalbos Mokyklėle.

Jaunuolių lietuvių kalbos mokyklėle gyvuoja palaikoma bendrai trijų SLA. kuopų — 57, 318 ir 358. Gaila tik, kad 358 kuopa mažai atkreipi atydos — neprisiducia savo atstovų, kurie turėtų ateit ir prigelbėt tvarkyt mokyklos reikalus.

Lietuvių Ukėsų Klubas labai daug prisideda prie palaikymo mokyklos, suteikdamas velni svetainė ir šviesas, už ką jaunuolių mokyklos tėvai ir motinos labai dėkingi L. U. Klubiui ir jo nariams.

Jaunuoliai mokinami du vakaru savaitėje. Antradienų vakarais mokinama dainuoti lietuviškas daineles ir skiepijama jaunuolių širdyse lietuviškumo praklini dvasia. Mokytojauja gerbiama muzikas, p. J. P. Dirvelis, kuris su pilnu pasišventimu ir stebėtina energija pasekmingai mokina. Penktadienų vakarais mokinama skaityti ir rašyti. Mokytojauja p. A. Lapinskas, kuris taip pat deda visas pastangas, kad pramokius jaunuolius suprast ir mokėt lietuvių kalbą ir rašybą.

Gruodžio 22 d. surengėm jaunuoliams linksma vakarėlių, puikiaj papuošėm Kalėdų Eglaitę, jaunuoliai susinėš visokių dovanėlių viens kitam nusipirkę. Visos dovanėlės buvo sudėtos po eglaitės žaliomis šakelėmis. Buvo ir programėlis. Tuo vakarėliu vadovavo p. J. Dirvelis. Visiems atsitojus, sugiedota Lietuva, Tėvynė Musų ir Amerikos Himnas.
K. P. Simkonis paskaitė Kalėdų Eglaitės istoriją. Vėliau p. V. Jankauskas ir panelė A. Kručaičiūtė tarpininkavo vaikams dovanėlių dainime. Jaunuoliai, gavę dovanėles, turėjo ką nors pasakyti. Kiti nariai darbavosi prie jaunuolių pavaišinimo. Viskam užsibaigus, linksmi jaunuoliai aplėido svetainę.

Mažamečių Kampelis

Tėve, pasikaityk šias pasakėles savo vaikams.

V Y N A S .

Vieną šventadienį pas Petraičius buvo daug sveičių suvažiavę — Petraičio ir Petraičienės giminės. Jie skaniai valgė ir gardžiai visokius gėrimus gėrė.

Petraičių Jonukas ir Marytė buvo dar gana maži. Jie niekad ir jokiu svaiginančių gėrimų dar nebuvo gėrę. Bežiūrėdami į geriančius, sugalvojo ir jie pasmaguriuoti, tų „skanumynų“ paragaudami. Niekam nematant, įjėdu pasiėmė bonką vyno ir pradėjo, vienas kitą ragindami, gerti.

— Gardus vynas! — sakė Jonukas.
— Skanus vynas! — džiaugėsi Marytė.

Bet taip buvo neišgal. Netrukus vaikams pradėjo gelvelės užti, grindys ir lubos sukty, širdelės pyko. Jie pradėjo garsiai kalbėtis, net rėkti. O Marytė ir „ožiukai“ užpuolė... Lupo ji juos, lupo...

Motina tai pamačiusi, pripuolė prie mergaitės. Pradėjo klausinėti:
— Vaikel, kas tau yra?!

Marytė jau negalėjo kalbėti. „Ožiukus“ vis lupo. Tik Jonukas parodė j apy-tuštę bonką vyno ir garsiai juokėsi.

Motina vaikus už tai labai barė. Sekančią dieną įjėdu sirgo. Taip sirgo, kad rodesi, jog jų galvelėse visas pragaras buvo susikraustęs...

Vaikams pasveikus, motina prispyrė juos pasizadėti daugiau niekad-niekad svaiginančių gėrimų negerti.

Jie prižadėjo.
— Kol gyvas busiu, nė vynu, nė degtinės negersiu, — sakė Jonukas.
— Ir aš niekad tų svaigalų nepaliesiu... — tvirtino Marytė. — b.

JAUTIS IR PELE.

Jautis vėjosi pelę, kuri jam įkando j nasrus. Pelė buvo greitesnė ir kaip be-matant įlindo į skylutę sienoje. Jautis ėmė mušti savo kaktą į sieną iki visai pavargo ir atgulė. Kada viskas aprimo, pelė išlindo iš skylės ir vėl įkando jaučiu. Jautis pašoko įnirtęs, o pelė vėl pasislėpė. Nelaimingas jautis sustojo prieš skylę sienoje ir kelis sykčius rusčiai-rusčiai subaubė iš piktumo. Po valandėlei jis išgirdo plonytį balseį, tarusį jam iš skylės:
— Ei, didžiuli jauti, nemanyk, kad jįs visados privalote apgalėti mažesnius už save. Kartais ir mes galime laimėti.

BUSIMAS RAŠYTOJAS.

Sėdi sau rimtai Ramutis prie langelio ir svajoja: už auselės jam mažušis užkiestas pašiukas... Stoja prieš akis jam vaizdas... kitas... Nori juos jįs aprašyti... Debesėliai gražus ritas... Miskas ton, laikai matyti... Iš visų vaizdų jis vieną stengiasi mintyje pinti — taip, kad trauktų jį kiekvieną, kad galėtų atgaivinti kiekvienam atsiminimą apie lauką gimtą, pievą, apie vasaros dvelkimą ir galulaukėje ievą... Taip sukurs jis vaizdą vieną: žadinantį sielą toki! Jis pakels augštai kiekvieną tars visi: „Rašyti mokli...“
Arėjus Vitkauskas.

S U N U I .

Pro ukaną šaltos nakties, iš prispaustos kančių širdies tau pabučiavimą nešu, — ar rytas spinduliu pušvis, ar niuriai vėl užeis naktis — vis tiek manye tu ir tut...
Arėjus Vitkauskas.

PRIEZODŽIAI

Nei gimė, nei gims, kas duodamas neims. Neilgam šun deša po kaku. Neišėjęs j lauka, javy nepiausi. Nelygu diena, nelygu metai. Ne saulės amžj gyvenisi. Nešykštus — neturtingas, neduosnus — negarbingas.

J U O K A S

Mokytoja, pasakiusi karštą prakalbėlę apie mokslą ir norėdama, kad jaunuoliai tikrai mokslo svarbą įvertintų, klausia:
— Na, kuris jįs man pasakys, kodėl jįs einate į mokyklą?
— Todėl, kad mums tėveliai liepia, — rimtai atsakė vienas mokiny.

M I S L Ė

Balta drobėlė visą svieta užgulė. — Kas?

Zubka Kareivis

Parašė Stepas Jokubickas.

Jau trečia diena mes slankiojam kareiviniū kieme. Kartais gaunam šį tą padirbėti. Mūsų yra apie šimtas vyrų, suvažiavusių iš visų Lietuvos kampų. Pažįstamą teturiu tik vieną, su kuriuo mokiausi pirmose gimnazijos klasėse. Bet dabar, po keleto nesimatymo metų, mažai turim bendros šnekos. O vis delto jaučiame artimi. Jis pasakoja man apie senuosius mokyklos draugus, nuo kurių aš senai atsiskyriau. Pilkų kamazetų pasieniais stumdome, laukdami, kada mums duos drabužius, kokius nešioja vyresnieji mūsų draugai, vadina mus „amerikonais“. (Iš myk nesupratu šio žodžio reikšmės, bet vėliau paaiškėjo, jog naujokus vadina „amerikonais“ del to, kad šie turi visokių gerų daiktų atsivežę savo sūdukuose, kad jų pinigines dar netuščios).

Vakar vakariniam patikrinime buvo dar kaž kokio Rymanto, kuris šiandien pietų metu atvažiuoja automobiliu. Visi susidomėję žiuri j pavėlavusį draugą. Vyras atrodė gana simpatiškas, nors senieji kareiviai ironiškai šaiposi. Jų manymu, su lakierkomis lyg nepatogu nelygiu rajone grindiniu, bet Rymantui j akis ne-drįsta to nė vienas sakyti. Jis laikosi rimtai ir kiek vengia draugystės.
— Vyrai, dabar eisit j pirtį! Sandėly ukvedis išduos drabužius, — viršilos balsas lyg metalas skamba.

Gaunu padėvėtus batus, aprintas kelines ir visai nebogą palaidinę. Panašiai apsirėngia ir kiti.

Pirtis. Didžiulis kambarys pilnas garų ir plikų vyrų. Kai kurie nedrausys, jie lyg gėdinasi savo nuogumo. Tai daugomų palikę plugą ar dalgį vyrukai, kurie toliau savo parapijos nėra būbe.

— Draugas, parodyk kaip tamsta apvyniojai koja, — tyliai kreipiasi Rymantas j savo kaimyną, ideališkaı vartojantį autus. Seku ir aš apsiavimo procedurą ir visai patenkinamai atlieku pirmą pratimą.

Vėl kareivinės. Laukiam pietų. Kiekvienas apžiurim savo batus, palaidines, diržus, kepurę, kad nebūtų raukšlių, ir šluostom dulkes nuo lovy kraštų. Jaučiame kareiviai, o ne ta marga kaiminė, kuria buvom prieš valandą.

Mano lova pastatyta greta kaž kokio Zubkos. Tai plačių pečių, didelėm mėlymon akim, truputį kumpa nosim vyrukas. Jis kvepia šienu ir laukų vėju. Vakare atsigulus jis klausia manęs, ar Tomkus, kurį visi iš pirmos dienos pažįsta kaip žmogų be kaulų, tikrai yra buvęs cirko akrobatas. Gavęs iš manęs neaiškų atsakymą, jis taria:
— Bet kaip jis ten ore apsverčia. Čia tai man neaišku, — ir jis užsisvajuoja. Gal jis prisimenia kvepiančią pievą, arimų vagas, o gal svajoja, kaip išmokti apsversti ore augštyt kojom.

Ryte trimitas visus išmeta iš lovy. Be jokio raivyvos per keletą minučių esame nusispausę, susitvarkę ir laukiame burininko švilpuko, kad stojus rytiniam patikrinimui.

Patikrinimas. Apžiurima viskas smulkmeniškai. Barčiu pastebima, kad per ilgus nagus laiko, o mažajam Baltrušiu liepia diržą susiveržti. Bausiti nebūdžia, mes mus laiko dar nežinančiais visos tvarkos. O, pasak burininko, kariuomenėje už nežinojimą nebūdžiama.

Pirmutinė diena rikiuotėje. Pasirodo, kad mes, dvidešimt su viršum metų išgyvenę, nemo-kam nei stovėti, nei vaikščioti, nei rankom mo-suoti. O galvos tai beveik visų peržemai nukarusios. Saulė, palypėjus j prieš piečius, laizo besiveržiantį iš mūsų nugarų prakaitą. Vėliau staturai, bendras lavinimasis ir kitoki dalykai Visų upas geras. Senųjų kareivių atpasakotas, naujokų apmokymo baubas mums atrodė vieni niekai.

— Tai, kad čia visai baikos. Tik bala žino, kad negali pataikyti nei tą koja pastatyti, nei nieko, — šypsodamasis šneka Zubka. Jo žodžiuose tikras nuoširdumas, o mėlynose, kaip ežeras, akyse šnara vasaruoja.

Jau visa savaitė nešiojam kareiviškų batus. Jau visa savaitė kas rytas prieš kavą darom pasivaikščiojimus kaštanų alėjoje arba plentu, ar rajone. Savaitė, palyginus, trumpas laikas, bet naujokų apmokyte tai ilga dienų grandinė. Per tas kelias dienas, kaip mums jau rodos, pramokom vaikščioti, net ir sveiktis su vyresniaisiais. Greičiausiai taip atrodė tik mums. Bet vis delto mes šį tą sužinojom. O kas dar prieš akis?!

Sekmadienis. Esam bažnyčioje. Senas kapelionas šneka apie galestingąjį samarietį, apie artimo ir priešo meilę. Per pamokslą Tomkus žiuri j mirgančias žvakes ant altoriaus ir galvoja apie akrobatiką. Rymanto lūpose klaidžioja šypsenos šešėliai, o Zupka kiekvieną kunigo žodį, rodos, nori pagauti ir parsinešti j kareivi-

nes. Baltrušis susižavėjęs žiuri j apšviestą Kristų su erškėčių vainiku ant kruvinos galvos. Burininkas, stovėdamas užpakaly savo auklėtinū, tartum, saugo, kad nei vienas naujokas ir nei vienas kapeliono žodis neišeitų pro duris j lauką, liepom ir klevais kvepentį.

Saulė sustoja vidury dangaus, kai Bakunas, paėmęs garmošką, išmeta j rajoną linksmą polką. Jis groja visą popietį. Atėjęs viršila su puskarininkiais klausosi nuostabios muzikos. Bakunas tikras garmoškinnikas-virtuozas. Jam dar nebūgias groti, senieji kareiviai užveda dainą „Už Rasenių ant Dubysos...“ Išspausti iš krutinių dainos žodžiai suplėšė šventadienišką tylą ir, nuplaukę jovarų viršunėm, paskęsta Nemune.

(Daugiau bus)

Fragmentas

Aš išmokau žiūrėti j gamtą poeto akimis ne kaip berupestingoj jaunystės valandoj, bet kaip mastingo subrendimu laike.

Aš dažnai girdžiu liudną, tylią žmonijos muziką — ne žiaurią ir rusčią, bet tyrą ir raminančią, didelės jėgos muziką — ne bausit, bet valyti žmonių sielas.

Ir jaučiu — akyvaizda, kuri drumsčia mane su augštu minčių džiaugsmu; su sublemišku pajautimu ko nors gilesnio išsiliejusio, kurio gyvenimas randas nusileidžiančiu saulų šviesybės j apskritam vandenyne, ir gyvame ore, ir mėlynose padangėse, ir žmogaus prote.

Jaučiu judėjį ir dvasią, kas veja visus mąstančius daiktus, visus visų minčių objektus ir rieda perdėm visus daiktus.

Todel, tebusu pievų, miškų ir kalnų mylėtojas; ir viso to, ką mes matome šioj žalioj žemėj; viso to galingoj akies ir ausies pasaulio — ką jos tvėria, mato, girdi ir supranta.

Esmi pasitenkęs pripažinti gamtoj ir pajutimo kalboj savo tyriausį minčių įkarą, pažinti muziką, vadą, savo širdies sargą j savo moralinės esybės sielą.

Jei nebūčiau išmokęs šitaip jausti, tada kankinčiau savo gyvą ir ramią dvasią ir pražudytiau ateities džiaugsmą!...

Tu svajojai kartu su manim ant tavo numylėtos upės krantų; tu, mano brangiausioji drauge — mano širdies drauge!

Ir tavo balse aš gaudžiau savo jaunystės širdies žodžius ir kalbą ir skaičiau savo pirmuosius džiaugsmus tavo šėlstančių akių šaudančioj šviesybėj.

O, luktel dar valandėlę!... Aš noriu pažvelgti ir pamatyti tavy koku aš kartą buvau, mieloji!

Ir meldžiu tos malonės, žinodamas, kad gamta niekad neprigauna širdies, kuri ją myli. Tai jos privilegija: vedžioti nuo džiaugsmo prie džiaugsmo — per visus šio vieno gyvenimo metus, nes ji gali pranešti protui tai, kas yra mumyse — įspausti j mūsų sielas ramybę ir gražybę ir penėti mūsų širdys augštomis mintimis — ko pikti liežuviai, neapmąstyti sprendėsi, saumylingų žmonių pajuokimai, nemalonūs sveikinimai, nei baisingieji kasdienio gyvenimo plepalai — nepajėgs viršauti ir mus nugulėti, nei sudrums mūsų linksmą ir šviesų tikėjimą, kad viskas ką mes matėm tebėra palaimos pilnybė.

Todel, leisk mėnuliui šviesti savo sieloj, savo vienatybės take.

Ir lai migloti kalnų vėjalai palaidai pučia gamtos muziką j tavo brangią širdį ir mano meilingi žodžiai tau primena prabėgusių valandų svajones!...

Ir po metų, kada šios dukstančios ekstrazos nunoks j blaivensį džiaugsmą, kada tavo protas bus palocius visiems meliams pavydalams; tavo atminimas, kaipoj gyvenimas visiems saldiems garsams ir harmonijoms, tada, jei vienatybė ar baimė, skausmas ar širdgėla, bus tavo dalim, kokiom balsaminom saldaus džiaugsmo mintim tu atsiminsi mane ir šiuo mano graudenimui!...

Jei bučiau ten, kur su išsilgimu klausiaus tavo balse ir gaudžiau iš tavo šėlstančių akių prabėgusių jaunystės gyvenimo žvilgsnius — ar tu tada atsimitum, kad ant šio džiaugsmingu upelio krantų mudu svajojome ir svajojome drauge!...

Ak, aš esu gamtos garbintojas! Grįžtu nervargis prie šių jaunystės atsiminimų vietų!...

Lai tavo meilė visuomet liepsnoja gilesniu šventesnės meilės karštumu ir ugnim!

Tada tu žinosi ir visuomet atsiminsi po daugel klajonės metų, po ilgų persiskyrimo metų, kad aš garbinau ir mylėjau šiuos didžius miškus ir augštus kalnus, žalias piemeniškas ganyklas ir puikų žemvaizdį — tiktai tavę!...

Todel, gaivink šventesnės meilės liepsnelę, mieloji!

V. J. B.

S. L. A. REIKALAI

IS S. L. A. KUOPU DARBUOTĖS

SOUTH BOSTON, MASS. „Whist Party“.

SLA. 365 jaunuolių kuopa iš Jamaica Plain, trečiadienį, sausio 17 d., 7:30 val. vakare, Sandariečių Salėj, 327 E St., So. Bostone, rengia „Whist Party“. Bus duodama daug gerų dovanų laimėtojams. Kviečiame visus ateiti.

Taipgi mūsų jaunuoliai rengia prie pastatymo scenoj gražaus veikalo ir koncerto vasario mėnesį. Apie tai bus pranešta vėliaus.

M. Paulauskienė.

DETROIT, MICH.

Seimo Komisija Rengia Koncertą.

Nors nepilnai, bet visgi linkama pranešti SLA. darbuotojams nariams ir lietuvių visuomenei, kad Detroite, su pradžia naujų 1934 metų, SLA. visų keturių kuopų Seimo rengimo komisija rengia puikų koncertą, kuris įvyks sekmadienio vakare, 28 d. sausio, Lietuvių Svetainėje, 25-th ir Vernor Hwy. Apie koncerto gerumą išanksto galima spręsti, nes koncerto programa pildys jaunuoliai ir gerai išlavintas orkestras. O įžangos kaina taipgi bus prieinama. Todel prašome kaip visus SLA. narius, taip ir visus lietuvius, kad pradėtų išanksto rengtis į koncertą ir dalyvautų visi, kurie tik galės. Taipgi nuoširdžiai prašome, kad tą dieną kitos organizacijos ar draugijos nieko nerengtų, nes priešingai darant niekam ant naudos neišeis.

SLA. nariai taipgi turėtų gerai suprasti, kad Seimas jau artinasi ir žinote, kad išrinktose Seimo rengimo komisijoj ir suteiktė jai galią darbuotis del SLA. naudos ir Seimo surengimo. Todel visi turėtų suprasti, kad reikia ir remti visokiems galimais būdais, kad iš to pasekmė turėtų būti. O pasekmės bus tik tada, kada visi prisidėsime kuo tik galime.

Vėliaus suteiksime daugiau žinių apie augščiau minimo koncerto programą.

Sirdingai užkviečia Seimo Rengimo Komisija.

M. L. Balčiūnas,

Pirmininkas.

MADISON, ILL.

IS 254 Kp. Susirinkimo

SLA. 254 kuopos metinis susirinkimas įvyko gruodžio 3 d., po numeriu 1025 Greenwood St., Madison, Ill.

Perskaicius praėjo susirinkimo protokola, rinkta kuopos valdyba 1934 metams. Į valdybą išrinkta šie nariai: pirm. St. Misiukonis, vice-pirm. M. Sidabrienė, rašt. V. Kudarauskas, laikiniu išdinku J. Gedvilas, išdo globėjais P. Gaurilavičius ir B. Vidugirienė, maršalka D. Macienė.

Susirinkimas nutarta laikyti po numeriu 1009 Greenwood St., Madison, Ill., kiekvieno mėnesio pir.ą nedėdienį, 2 val. popiet.

SLA. Pildomosios Tarybos nominacijos atidėta iki sekančiam susirinkimui.

Čia turiu taipgi pažymėti, kad mūsų kuopa per pereinus metus nieko neveikė, nes delė didelės bedarbės nebuvo galima nieko surengti. Beveik visi nariai bedarbiai ir kai kuriems miestas duoda pagelbą. Todel šiais sunklaikiškais kuopa liko be pinigų.

Mėnesinių duoklių kuopa į Centrą pasiuntė virš \$200.00. Pilnų narių kuopoje yra 15.

Pageidautina, kad šiais metais kuopos valdyba ir visi nariai daugiau kuopos ir visos organizacijos labai pasidarbautų.

V. Kudarauskas, SLA. 254 kp. sekr.

HAMMOND, IND.

SLA. 273 Kp. Atskaity

Čia paduodu SLA. 273 kuopos apyskaitą nuo 1 d. sausio, 1932 m., iki 1 d. sausio, 1934. Poreitais metais šioje kuopoje 2 nariai numirė, o 4 prisirašė. Dabar pilnų narių turime 19 pilname stovy ir viena suspenduota — viso 20.

Į Centrą kuopa visokių mokesčių sumokėjo \$388.30, o Centras kuopai išmokėjo sekamai: Ligoje pašelpos keturiems nariams — \$404.00. Pomirtinių už du nariu 900.00 Organizatoriui už 4 narių prirašymą — 7.00

Viso — \$1,811.00

Tokiu būdu Centras mūsų kuopai pridėjo \$922.70

Vadinasi, praėjusieji metai buvo nelaimingi kuopai ir Centru. Čia skaitytas aiškiausiai gali matyti, ką reikią prigulėti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Reikią, kad mokytis po kelis centus, bet kai suriki — atsiimi dešimtimis dolerių, o tulam pasimirus — Centras ir šimtus dolerių atlygina.

Patariu visiems lietuviams prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prisirašyti.

J. Maksvitis,

SLA. 273 kp. sekr.

ZANESVILLE, OHIO

SLA. 150 Kp. Apsykaita už 4 Metus ir 6 Mėnesius.

SLA. 150 kp. sekretoriaus pareigas pradėjau eiti su 1 d. liepos 1929 m. Pradėjus sekretoriauti, narių kuopoje buvo sekamai: suaugusių skyriuje 7 ir vaikų 9. Per tą laiką du nariai persikėlė į kitas kuopas, trys numirė ir vienas išsibraukė; taipgi per tą laiką vienas narys prisirašė, vienas atsikėlė iš kitos kuopos ir vienas iš mažamečių persikėlė į suaugusių skyrių. Dabar kuopoje narių yra: penki suaugusių skyriuje ir šeši mažamečių, arba viso 11 narių.

Per tą laiką kuopa duoklių sumokėjo ir Centru pasiektė sekamai:

1929 m. nuo liepos 1.	\$60.70
1930 metais	116.65
1931 metais	117.68
1932 metais	88.60
1933 metais	120.66

Viso — \$504.39

IS Centro per tą laiką (už 3 narių pomirtines ir vieną ligoje pašelpą) gauta \$1,357.00.

Tokiu būdu mūsų kuopa iš Centro išėmė \$852.61 daugiau, negu sumokėjo.

R. Statkienė,

SLA. 150 kp. sekr.

CHICAGO, ILL.

IS SLA. 129 Kp. Susirinkimo. SLA. 129 ku. priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 10 d., G. Černausko svetainėje, 1900 S. Union Ave. Susirinkimą atidarė ir vedė kuopos pirm. A. Zalagėnas.

Atlikus visus kuopos reikalus ir formalumus, rinkta kuopos valdyba 1934 metams. Išrinkta beveik visi senieji, išskyrus vieną išdo globėją ir maršalką. Dabar į valdybą įeina šie nariai: A. Zalagėnas pirm., G. Černauskas vice-pirm., K. Batutis prof. rašt., P. Wolf fin. rašt., B. Zolynas išdinkas, V. Pankauskas, J. Kamapkis ir K. Kazanauskas (naujas) išdo globėjai, A. Kri-

sius maršalka, Dr. A. L. Yuška daktaras-kvotėjas.

Po to sekė SLA. Pildomosios Tarybos nominacijos.

Kadangi šis susirinkimas šaukta atvirutėmis, tai ir narių į susirinkimą namazai atėjo.

SLA. 129 kp. metinis susirinkimas įvyks sausio 14 d., 1 val. popiet, G. Černausko svetainėje, 1900 So. Union Ave. Visi nariai maloniai kviečiami į šį susirinkimą atvykti. Bus išduodami kuopos valdybos raportai už praėjusius metus. Nepamirškite ir naujų narių prisirašymui atsivesti.

K. Batutis,

SLA. 129 kp. nut. rašt.

WAREHOUSE POINT, CONN.

SLA. 334 Kp. Valdyba.

SLA. 334 kuopos valdyba šiemet metams susideda iš šių narių: pirm. P. Balevičius, vice pirm. J. Kalinauskas, užrašų rašt. P. Blaznelis, fin. rašt. A. Pilkanis, išdink. B. Gudaitis, išdo globėjai A. Kalinauskas ir O. Šerienė, ligonių lankytojai Z. Pranis ir P. Blaznelis, maršalka M. Vaina.

STUEBENVILLE, OHIO

SLA. 157 Kp. Valdyba.

Pirmininkas — J. Katlins, vice pirm. — J. Lekavičius, fin. rašt. — J. Rodgers, užrašų rašt. — V. Derins, išdink. — V. Andzejauskas, išdo glob. — D. Vaikutis ir M. Subonis, organizatoriaus — G. Lukšis, lig. lank. — M. Jurkunienė ir J. Tamulionis, maršalka — J. Kodžius.

WORCESTER, MASS.

Svarbus Pranešimas SLA. 57 Kuopos Nariams ir Valdybai.

Ateinantį sekmadienį sausio 14, 2 val. popiet, įvyks SLA. 57 kuopos metinis susirinkimas L. U. Klubu svetainėje, 12 Vernor St. Visi pastovios komisijos nariai, kurie lankė kuopos susirinkimus 1933 m. gaus alga po tiek, kiek metinio susirinkimo yra nutarta. Bet kurie katrą mėnesį nepribuvo į susirinkimą, tai tie už tą mėnesį ir mokėt negaus. Tai yra SLA. 57 kuopos metinis tarimas.

Nariai ir narės, ateidami į susirinkimą, sykiu atsiveskite ir savo draugus bei drauges prirašyt prie SLA. 57 kuopos. Taipgi nepamirškite ir savo mėnesinių duoklių užsimokėti, kad ištikus nelaimė po laiku nereiktų graudintis.

Meldžiui nepamėgėkit ir susirinkit skaitlingai, nes turėsim išsirinkti veikiančią komisiją, kurios pereitą susirinkimą nebuvo laiko išrinkti ir palikom šiam susirinkimui. Taipgi turėsim prisiekdint naujuosius SLA. 57 kuopos valdybos narius.

Aš turiu svarbių žinių iš Centro. Kai ateisit į kuopos susirinkimą — pranešiu.

Dar kartą primenu, kad visi ir visos narės ir nariai pribukit į susirinkimą sausio 14 d., 1934 m. 2 val. popiet.

Jonas Degesinas,

EASTHAMPTON, MASS.

SLA. 312 Kuopos Atlikti Darbai ir Kitkas.

Nuo to laiko, kaip ši kuopa gyvuoja yra inpročiu surengti Naujų Metų balių ir šokius su pamarginimiu. Ir tą kuopos inprotį jau žino visa apylinkė. Tokį šaučių pasilinksminimą kuopa surengė ir šiemet del savo kuopos narių ir visuomenei, ypač jaunimui arba čia gimiams. Reikia pažymėt, kad šiemet parengimas buvo daug skirtingesnis nuo kitų parengimų, nes dėkui komisijos pasidarbavimui ir išgarsinimui susirinko daug vietinės jaunomėnės, o ypač čia gimusių ir augusių mergaičių.

Prieš pradėdant šokius, buvo perstatyta veikalukas „Amerikoniškos Vestuvės“ ir dar šiaip visokių pamarginimų — dainų ir muzikos. Atidarant programą, komisijos narys, Vincas Mickus, pasakė gražų paaiškinimą kaslink kuopos ir visos SLA. organizacijos naudingumo. Po to prasidėjo vaidinimas. Vaidino vien čia gimę mergaitės, atlikdamos vyriškas ir moteriškas roles. Nežinia, kas su mūsų vaikinais pasidarė, kad jie prie tokio gražaus darbo neprisidėjo. Ateity reiktų ir vaikinams dalyvumą imti. Vaidinimas puikiai pavyko, nes mergaitės savo roles taip gražiai atliko, kad geriau ir nerėkėjo, nors nekuriuos dar tik pirmą sykį lošė. Publika turėjo tiek juoko, kad nekuriems net ir šonus pradėjo skaudėti. Garbė mūsų jaunoms mergaitėms!

Pasibaigus perstatymui, perstatyta du jaunuoliai, tai brolis su sesute — Vincas ir Jieva Jarusevičiai — pagroti: Vincas smuiku, o jo sesutė didele harmonika. Jie sugrojo apie trejetą šmotelį ir taip puikiai, kad iš publikos gavo gausingiausių katutėmis pagyrimą. Buvo ir antru kartu iššaukti ir turėjo dar pagroti, nes visiems labiausia patiko Jievetė su ta didele harmonika, kurią ji taip puikiai valdo. Tiesa, ir jos brolis Vincas smuiku atsakančiai griežia. Paskui dvylika čia gimusių mergaičių sudainavo net keturias ir ilgokas dainas. Dainavo labai gražiai. Tomis mergaitėmis yra: Marijona ir Onutė Gudamskiūtės, Adelė Karpavičiūtė, Onutė Mikailiūtė, Jieva Jarusevičiūtė, Elenutė ir Onutė Dukavičiūtės. Pianu joms pritarė Nelė Sodonitė. Šių dainininkių balsai taip puikiai sutalkyti, kad geriau nei negalima. Už tai reikią duot kreditas ir jų tėvams, kad taip pratina ir mokina prie lietuvištos savo mažas dukreles. Visoms mergaitėms priklauso didelė palda ir pagarba, kad jos nesigėdi savo tėvų kalbos ir save persistatyti lietuviškas. Taipgi daug kreditų duodama ir surengimo komisijai, kaip tai: kuopos pirmininkui Bladui Karpavičiui, išdo globėjai Paulinai Zidonienėi ir Vincui Mickui, vienas jo stropiu pasidarbavimu ir sumanumu viskas taip puikiai sutvarkyta ir išmokyta, kad žmogus tik žiūrėk, klausykis ir gerėkis.

Na, po dainų dar pasirodė tik ką iš Lietuvos atvykęs senas Lietuvos „žydėlis“, dar senias buvęs Rusijos caro kareivis. Jis pasakojo juodingą kareivišką monologą, pritariant chorui ir pianui, iš ko buvo daug gardaus juoko. Žydėlio rolė atliko komiteto narys, Vincas Mickus. Pabaigus programą, prie gero orkestro, prasidėjo šokiai ir tėšėsi iki pat dvylikai nakties. Pasibaigus šokių laikui, visa publika, o ypač jaunimas, noroms nenoroms pradėjo namo skirstytis, vis prisimindami tas „Vestuves“ ir taip linksmam skambančias dainas ir daugina prašyte prašė, kad netrukus vėl parengtume tokį puikų ir linksmą vakarą. Mes nuo savęs prižadam surengti taip greit, kaip bus galima, tik prasome publikos į mūsų parengimus lankytis. Visi vėl busit užganėdinti. Taipgi patartina visiems, o ypač jaunomenei, prisirašyt prie mūsų kuopos, o tada galėsime daug daugiau nuveikti.

Taipgi rengimo komisija ir visa kuopa sirdingai aciuoja visai atsilankiusiai publikai, kaip saviškiams, taip ir svečiams.

J. Jarusavičia.

SLA. NARIŲ TRIBUNA

PASTABA KONSTITUCIJOS TAISYMO REIKALE

SLA. organe „Tėvynėje“, numeris 50, tilpo SLA. Istatų Komisijos narių pareiškimas reikale taisomos SLA. Konstitucijos. Ten pasakyta, kad nariai ir kuopos Konstitucijos pataisų nesistų į organą, bet jas pasiųstų tiesiog tik Istatų Komisijos sekretoriui.

Man, tačiau, šis reikalas kitaip išrodė. Aš manau, kad ar negeriau būtų, jei kuopos ar nariai vieną kopiją siųstų Istatų Komisijai, o kitą „Tėvynės“ Redakcijai, kad ji galėtų pataisų sas organe patalpinti. Man rodo būtų gera duoti visiems nariams žinoti, kokios pataisos narių ir kuopų norima padaryti dar pirm Seimo, kad su tomis pataisomis būtų apsipažinę visi nariai, o ypač busimi delegatai. Kaip žinome, mūsų konstitucija jau keli metai taisoma ir Seimų vis atidedama kitiems Seimams. O taip yra gal todėl, kad su kuopų ir narių daromais pataisymais yra apsipažinusi tik Istatų Komisija ir kuomet ji Seime paskelbia naujas narių ir kuopų pataisas, su kuriomis delegatai nėra apsipažinę, tai delegatams ir neaišku, kas norima taisyti. Todel sutrukdoma laikas ir konstitucija nebuna priimta. Delegatams išanksto esant apsiučiūsiams su pataisomis — Seime susitaupytų daug laiko ir, neabejoju, konstitucija būtų priimta.

Todel pagalvokime, gal šis mano sumanymas būtų ir priitaikomas.

K. J. Čivinskas

SLA. PATAISYOTOS KONSTITUCIJOS PROJEKTO TRUMPŲ APŽVALGA.

Pradėdant kuopoms taip svarbi konstitucijos taisyso darba, lai man bus leista šiam rašiny išreikšti savo nuomonę, kas yra gero ir kas nepageidautino Susivienijimo nariams. Žemiau padarytos pastabos nebus tai konstitucijos taisyms, bet pilnoj žodžio prasmę sugestijos kuopoms, kurios darys įnešimus Istatų Komisijai. Mano tikslas bus pilnai atsiektas jeigu vienas jo stropiu pasidarbavimu ir sumanumu viskas taip puikiai sutvarkyta ir išmokyta, kad žmogus tik žiūrėk, klausykis ir gerėkis.

Pirmaisiai kiekvienas turime suprasti, kad Istatų Komisija ne savo originale mintis bei finansinius apskaičiavimus į kalbamą konstituciją įdėjo. Nėra mažiausios abejonės, kad medžiagą ji ėmė iš kitų fraternalių organizacijų, insurance kompanijų ir valstijų įstatymų. Originalės konstitucijos niekas Susivienijimui negalėtų parašyti, nes lietuvių neturi statistikų rinkimui įstaigų.

Pirmaisiai pažvelgkim į literatišką apdirbimą. Didelė dauguma paragrafų logiški, aiškūs ir todėl visiems gali but suprantami. Tačiau yra paragrafų visai nenusisekusių; yra paragrafų prieštaraujančių vienas kitam; yra ir tokių, kuriuos pakartota beveik tas pats kas jau pirmiaus buvo pasakyta; yra net ir tokių, kurių reikšmės visai negalima suprasti. Pagaliau yra paragrafų, kurie visai neatatinka nei lietuvių dvasiai, nei jų papročiams.

Pavyzdžiui, paimkime Seimo Sudėtis, Skyrius I, paragrafas 5, kur be kitko pasakyta:

„Kuopų išrinktieji ir Seime dalyvaujantieji delegatai turi sudaryti mažiausiai du trečdaliai balsų Seime“. Gi skyrius III, par. 5 sako: „Vienas trečdalis (1/3) Seimo kvalifikuotų narių sudaro kvorumą, reikalingą atidarymui Seimo ir svarbiam tų reikalų, kuriems Seimas susirenka“. Užcitavau šiuos du sakinius pilnai, kad Istatų Komisija nesakytų, jog aš sužiniau falsifikuojau mintis. Dabar klausimas: ar daug rasis Susivienijimo narių, kurie galėtų pasakyti kokios delegatų dalies ištikrųjų reikia, kad Seimo tarimai būtų legališki?

Toliaus, skyrius V, par. 25 po antgalviu: Prasmė (Definicija) žodžių „Gerame Stovyje“. Čia apart pačios Istatų Komisijos, turbūt niekas kitas negalėtų pasakyti, kada narys yra suspenduotas, o kada „gerame stovyje“. Tiesa, ten pat sakoma, kad dar yra „kitoje šių įstatymų vietoje nurodyta“ kada narys yra gerame stovyje, bet kur ta kita vieta yra — nepasakyta. Kodel ta definicija, kurios tikslas yra išaiškinti, neišaiškina ant vietos, o siuncia į „kitą šių įstatymų vietą? Šitai reiktų pataisyti.

Dar paimkime naujų narių priesaiką. Ten prirašyta įvairių priesaikų prisižadėjimų, ką narys turės daryti ir ko nedaryti. Vargint žmones tokiomis ligomis maldomis visai nelietuviška... Man rodosi lengvai užtektų apie tuzino žodžių. Juk kas apsiima pildyti SLA. konstituciją, įstatus, taisykles ir reguliacijas, tas sykiu apsiima tų visų blogybių nedaryti, nes pačiuose įstatymuose pasakoma, kas nariui meleistina daryt net po bausmę.

Čia tik keletą par. nurodžiau, kas konstitucijoj yra netobula iš literatiško atžvilgio. Jų yra ir daugiau, bet kadangi eiliniams nariams finansinis klausimas daug svarbesnis, nes tas mūsų visų kišenę paliečia, tai apie mokesčius kiek plačiau ir pakalbėsime.

Istatų Komisija patiekė naują augštesnę pomirtinės apsaugos mokesčių lentelę. Aišku, augštesnė mokeskis daugumą narių neužganėdins ir jie reikalaus palikti dabartinę mokesčių. Žmonių mirtingumo klausimas yra mokslas, paeiną iš ilgu metų tyrinėjimų. Tuos eksperimentus ištyrimus valstijų legislaturos įsirašo į savo įstatymus ir organizacijoms, kaip kad Susivienijimas, paliepia juos pildyti. Gerai atsime nu kaip Chicago Seime panelė Jurgelutė savo raporte minėjo, jog kai kurios valstijos ar valstija reikalauja priimti augštesnę pomirtinės apdraudos lentelę. Ji, girdi, prižadėjusi tuo pasirūpinti. Bet kaip matome tas klausimas taip ir pasiliko. Dabar gi, perrašant konstituciją, Istatų Komisija, beabejonės, tuos valstijų reikalavimus tik išpildo, o ne savu noru minimą mokesčių pakeliam. Mano nuomone, šiai pomirtinės apdraudos lentelės reikėtų priešintis, nes reikalavancijos augštesnės mokesties valstijos, matydamos kad Susivienijimas jų reikalavimus ignoruoja, gali anksčiau ar vėliau uždrausti daryti biznį. Tai viena. O antra, mokeskis nedaug didesnė už dabartinę ir, anot panelės Jurgelutės, esančių narių nepalies.

Su ligos pašelpos mokesčių lentelė tai jau kitokia istorija. Nėra abejonės, kad Istatų Komisija šiam mokesčių nustatymui medžiagą ėmė iš patikimų šaltinių, tačiau šiame reikale ir pats Susivienijimas jau turi gerokai patyrimo ir tais patyrimais gali vaduotis.

Ligos pašelpos fondas gali operuoti ant kiek jėgo tiek ir išėjio pamato. Kol kalbamas fondas visiems teisėtai reikalaujantiems pašelpą išmoka, jis yra solvent (gerame stovy).

Ar dabartinis ligoj pašelpos fondas yra „sound“ ir ar yra butinas reikalas kiekvienam nariui pakelti po 20 centų ir mėnesį? Pažvelgkim į šio fondo istoriją, kuri turi savy šio-kių-tokių faktų.

Dabartinę ligoj pašelpos mokesčių, rodosi, priėmė Pittsburgh Seimas apie 17 metų atgal. Kadangi iki to Susivienijimas „savo namuose“ neturėjo jokio patyrimo apie lietuvių (SLA. narių) sveikatingumą, tai delegatai, upu vaduodamiesi, priėmė žemiausiai galimą mokesčių kaipo eksperimentui (pabandyti). Apie per 15 metų šis fondas išmokėjo be jokių kliūčių visiems teisėtai reikalaujantiems pašelpas ir susitaupė geroką sumą kapitalo taip sakant „juodai dienai“. Dabar Susivienijimas tas „juodas dienas“ pergyvena ir jeigu jos dar kiek ilgiau užsitęstų, ligoj pašelpos fondas gali prieiti prie bankrutų, ko pasekmėje reiktų mokėti asesmentus. Reikią, šis fondas dar nėra visai solvent. Bet ar yra reikalas pakelti po 20 centų į mėnesį kiekvienam nariui — lai atsako pačios skaitlinės. Daleidžiant, kad prie ligoj pašelpos skyriaus priklausė 15,000 narių per pastaruosius 17 metų ir jeigu Pittsburgh Seimas būtų nustatęs proponuojamą Istatų Komisijos mokesčių, tai 15,000 narių, per 17 metų, būtų sumokėjęs \$612,000 daugiau, negu per tą laiką yra sumokėta.

Dabar klausimas: kokia nau- da būtų Susivienijimo nariams, jeigu ligoj pašelpos fonde būtų \$612,000 su dabar esančiais šiame fonde likučiais? Aišku: dalis tos sumos būtų užšalusi bankuose, bondsuose bei morgičiuose, o kiti pinigai palikta kitai generacijai. Dar daugiau: augščiau minėta suma netik nereikalinga, bet ir pavojinga — „sirgimo“ manija galėtų užsikrešti ir sąžiniški nariai. Mano nuomone pakelti kokius 5 centus į mėnesį reikia, bet niekuomet 25 centų.

S. L. A. KALENDORIUS KUOPŲ BEI APSKRICIŲ PARENGIMAI

NEW KENSINGTON, PA. — SLA. 192 kuopos balius įvyks sausio 27 dieną. Ukrainų Svetainėje, 4-th Ave. ir 14-th St., Arnold, Pa. Pradžia 8 val. vakare. Šis balius rengiamas drauge su ukrainais. Taigi New Kensingtono ir Arnoldo visi lietuviai ir lietuviškos kviečiami atsilankyti į SLA. 192 kuopos rengiamą balių linksmą laiką praleisti, nes tai bus pirmutinis balius po Kalėdų. Įžanga tik 25c. ypatai.

DETROIT, MICH. — SLA. Seimo Rengimo Komisija rengia puikų koncertą sekmadienio vakare, sausio 28 d., Lietuvių Svetainėje, 25-th St. ir Vernor Hwy. Apie koncerto gerumą netenka kalbėti, nes jo programą išpildys jaunuoliai artistai ir gerai išlavintos orkestras. Kviečiami visi vietos SLA. nariai ir visi geros valios lietuviai atsilankyti į šį koncertą. Visus sirdingai užkviečia Seimo Rengimo Komisija.

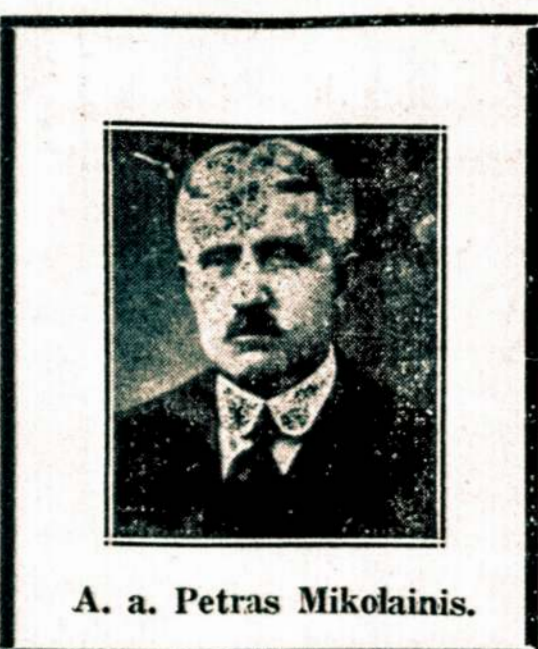
Ar dabartinis ligoj pašelpos fondas yra „sound“ ir ar yra butinas reikalas kiekvienam nariui pakelti po 20 centų ir mėnesį? Pažvelgkim į šio fondo istoriją, kuri turi savy šio-kių-tokių faktų.

Dabartinę ligoj pašelpos mokesčių, rodosi, priėmė Pittsburgh Seimas apie 17 metų atgal. Kadangi iki to Susivienijimas „savo namuose“ neturėjo jokio patyrimo apie lietuvių (SLA. narių) sveikatingumą, tai delegatai, upu vaduodamiesi, priėmė žemiausiai galimą mokesčių kaipo eksperimentui (pabandyti). Apie per 15 metų šis fondas išmokėjo be jokių kliūčių visiems teisėtai reikalaujantiems pašelpas ir susitaupė geroką sumą kapitalo taip sakant „juodai dienai“. Dabar Susivienijimas tas „juodas dienas“ pergyvena ir jeigu jos dar kiek ilgiau užsitęstų, ligoj pašelpos fondas gali prieiti prie bankrutų, ko pasekmėje reiktų mokėti asesmentus. Reikią, šis fondas dar nėra visai solvent. Bet ar yra reikalas pakelti po 20 centų į mėnesį kiekvienam nariui — lai atsako pačios skaitlinės. Daleidžiant, kad prie ligoj pašelpos skyriaus priklausė 15,000 narių per pastaruosius 17 metų ir jeigu Pittsburgh Seimas būtų nustatęs proponuojamą Istatų Komisijos mokesčių, tai 15,000 narių, per 17 metų, būtų sumokėjęs \$612,000 daugiau, negu per tą laiką yra sumokėta.

Dabar klausimas: kokia nau- da būtų Susivienijimo nariams, jeigu ligoj pašelpos fonde būtų \$612,000 su dabar esančiais šiame fonde likučiais? Aišku: dalis tos sumos būtų užšalusi bankuose, bondsuose bei morgičiuose, o kiti pinigai palikta kitai generacijai. Dar daugiau: augščiau minėta suma netik nereikalinga, bet ir pavojinga — „sirgimo“ manija galėtų užsikrešti ir sąžiniški nariai. Mano nuomone pakelti kokius 5 centus į mėnesį reikia, bet niekuomet 25 centų.

Kiti fondai reikalingi ir naudingi. Ypač įsteigimas senatvės ir neįgalėjimo fondo labai vietoje ir laiku. Mokeskis visai ne- žymi, o daug nelaimingų narių galės gauti materiale paramą. Jeigu būtų įsteigta prieglaudos namas, kaip buvo planuojama, tai būtų desimteriopai daugiau nariams lėšavė. Bet kalbant apie mažųjų fondų reikalingumą bei naudingumą, reikia kiek ilgiau apsisotai ant lėšų fondo. Nesuprantama kokias išsiskaičiavimas Istatų Komisija rado reikalą pakelti mokesčių į kalbamą fondą? Kaip visur, taip ir Susivienijimo darbininkų algos daug mažesnės. Įvairi medžiaga, kurią Susivienijimas vartoja, daug pigesnė, o mokeskis pakelta nariui vienu centu į mėnesį (Tęsa ant 5 pusl.)

Mirė Lietuvos Varpininkas

A. a. Petras Mikolainis.

Petras Mikolainis gimė 1868 m., gegužės mėnesio 26 d., Čičiškų (Popernyčios) kaime, Vištyčio valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Jo tėvas išmokino Petrą skaityti ir rašyti namieje ir leido vieną žiemą į Vištyčio pradinę mokyklą, prie mokytojo Račylos, pasimokyti „maskoliskai“.

Velionis Petras budamas vos 19 metų amžiaus, jau stojo į visuomeninį darbą ir 1887 m. pradėjo lietuviškas knygas ir laikraščius gabenoti iš Bildvisčių (netoli Eitkunų), o paskui iš Tilžės ir jas platinti Lietuvoje. 1890 m. apsigyveno Račainėje, paskui Tilžėje iki 1896 m. po vanduo Neveskis, kur įkūrė knygyną visų lietuviškų knygų ir laikraščių, kaip Vokietijoje taip ir Amerikoje leidžiamų ir literatūrą platino Lietuvoje per savo knygnešius. Štai ką sako vienas iš jo knygnešių Suvalkijoje, Antanas Švedas iš Griškabudžio: „Kalvarijos vikaras kun. Adomas Grinevičius supažindino mane su knygnešiu Petru Mikolainiu. Tasai mane paskatino prie tolimosios lietuvištosios darbo, pristatydamas man laikraščius ir šiaip visokių knygų, už pinigų ir dovanai platinimui tarpe kaimiečių, žinoma, prisilaikant didžiausio atsargumo, kad nepakliuvus į „raudonsiu-

liu“ nagus. Susipažinus su Mikolainiu, vėliau jis pas mane įsteigė savo kontrabandos stotį. Budavo atsiunčia per savo ištikimusius iš paprusės našuliu, tai vėl kiti atvykę ir iš manęs paėmė, išveždavo toliau į Kauno kraštą. „Vieną kartą, atvykus Mikolainiui su geroku našuliu literatūros, išskleidė ją ant lovos, vartėmė, rinkomės, kas man buvo reikalinga palikti. Bevartant pasigirdo balsas: „dziendobry“, supratau žandaro Urbanavičiaus balsą. Mano žmona vos spėjo, pagriebus nuo kitos lovos užtiesalą, pridengti literatūrą. Įėjus žandarui į kambarį, mes visi trys sėdėjome ant pridengtos literatūros. Ateivį su svečiu supažindinau kaip su savo svainiu, žmonos broliu. Po tam, gerokai į metus laiko, tasai žandaras klausinėjo manęs, kur dabar esąs tasai svainis, kurį tuo kart buvo pas mane užtięs“.

Netik švedas vienas gali pasakoti apie Mikolainio darbus literatūros platinime, bet ir kiti knygnešiai ir platintojai, kaip antai: Juozas Kancierius, Agota Zigmantaitė, Paulius Kupstas, Juozas Nasivlevičius, Simas Maknavičius, Jonas Kazakevičius, Vincas Manelis, Juozas Kaičėda, Juozas Sabas, Agota Račkauskaitė, Ona Buknienė, Ona ir Ieva Urbaitukės, Petras Šeškevičius, Kajetas Svederskis, Antanas Kluonius, Antanas Antanavičius, Jonas Liubikis ir daugelis kitų, kurie buvo Mikolainio bendradarbiai visos Suvalkijos; jis turėjo bendradarbių ir Kauno rėdyboje, bet čion neturime vietos išdėstyti visus velionio Mikolainio nuopelnus. Tenka pastebėti, kad velionis Mikolainis, gaudamas iš Amerikos Tėvynės Myletojų Draugijos leidžiamas knygas dovanai platinimui Lietuvoje, tą šventai pildė ir niekur nuo savo bendradarbių pinigų už TMD. literatūrą neėmė. Tą charakterizuoja Griškabudžio karabelininkas literatūros platintojas p. A. Švedas.

P. Mikolainis savo krautuvę užlaikė Tilžėje iki pat atgavimo spaudos Lietuvoje 1905 m. Per 9 metus Tilžėje P. Mikolainis savomis lėšomis išleido įvairių autorių svetinio turinio knygų 38. Daugiausiai, tai Dr. V. Kudirkos rankraščių.

Pradžioje 1896 m. delei skundų ir Vokiečių valdžios persekiojimų apėjo Vokietiją ir iškeliojė Amerikon. Savo knygų krautuvę pavadė vesti Jurgiuo Lapinui iš Vainočių, iki 1903 m. O paskui buvo pavadęs Mortai Zaujutei iš Rokaičių. 1897 m. tapo „Vienybės Lietuvininkų“ Plymouth, Pa., redaktorium iki atkeliavimo Jono Mačio 1901 m. Po tam vėl grįžo Tilžėn prie savo knygyno. Skundikai ir Tilžės policija palaikius tris dienas kalėjime, laike 48 valandų ištrėmė Mikolainį iš Vokietijos. Jis ir vėl grįžo Amerikon. Pasimirus Jonui Mačiui 1902 m., Mikolainis vėl stojo redaguoti „V. L.“ iki rudens 1903 m., kuomet perėjo valdiškon tarbybon ateivybės skyruije Ellis Island. 1913 metais vėl grįžo prie „V. L.“ ir dirbo kaipo administratorius iki pabaigos 1915 m.

Šiaip velionis gyvendamas Amerikoje bendradarbiavo „Lietuvos žiniose“, „Lietuvos Ukrainiui“ ir Amerikos lietuvių laikraščiuose „Tėvynėj“, „Naujinose“, „Sandaraj“, „Keleivys“, „Garsė“ ir kt.

Prisklausė visuomeniškose organizacijose—SLA. su visa saso darbuose, kurie tik lietė Lietuvos gėrovę, Mikolainis neatsiskaldė su darbu ir centais. Buvo prakalbininkas, agitatorius, S.

L. A. Seimuose delegatas ir šios organizacijos buvo Vice-Prezidentu. Tarnavo ir TMD. sekretorium.

„Vienybė“ per ištisus dešėtkus metų buvusi demokratijos rėmėja, buvo jam arčiausiai prie širdies. Bet nuo 1926 m. perversmo Lietuvoje patekusi į siauriai partijines rankas, paoneigė velionį P. Mikolainį, taip kad man velionis guodėsi vieną kartą sakydamas: „Tai matai broliuži, kiek esu pasidarbavęs Lietuvos reikalams, o dabar „Vienybė“ tapusi fašistiška jau nei mano raštų netalpina, net supratau žandaro Urbanavičiaus balsą. Mano žmona vos spėjo, pagriebus nuo kitos lovos užtiesalą, pridengti literatūrą. Įėjus žandarui į kambarį, mes visi trys sėdėjome ant pridengtos literatūros. Ateivį su svečiu supažindinau kaip su savo svainiu, žmonos broliu. Po tam, gerokai į metus laiko, tasai žandaras klausinėjo manęs, kur dabar esąs tasai svainis, kurį tuo kart buvo pas mane užtięs“.

Kuomet jis buvo TMD. Centro sekretoriumi, tai išėjus į polemikas su klerikalais, „Garsas“ jį titulavo „prasikaltėliu prieš caro valdžią“, delei platinimo užgintų lietuviškų knygų ir laikraščių. Prie to buvo sekretorium, „Aušros“ Draugijos studentams šelpti ir „Lietuvos Kankinių Fondo“. Vėliaus turėjo savo agentūrą ir tuomi vertėsi iki 1930 m., kuomet tapo paliestas sunkios ligos — paralyžiaus ir nuo to laiko išsirgo iki sausio 7 d., 5-tos val. po pietų, kuomet pasimirė savo namuose.

Velionis Petras buvo tvirto budo žmogus, du kartu pamislydavo pirm darymo kokio nors žygio. Bet kuomet žodį davė, savo pažadą visuomet iki jotos išlaikė. Šeimoje buvo pavyzdinčias tėvas, išauklėjo ir mokslin išleido sunų Mindaugį ir dukrelę Aldoną. Jo žmona — gyvenimo draugė, kaip pavyzdinčiam motina ir ištikima vyro žmona, gelbėjo visu kuo velioniui iki paskutinių dienų.

Lietuviai netekę velionio Petro Mikolainio, nustojo vieno iš uolių kultūrininkų ir lietuvių bėngva palaikytojų. Lai jam buna lengva amžinai išsėtis laisvoje Amerikos šalelėj.

A. B. Strimaitis.

SLA. NARIU TRIBUNA

(Tąsa nuo 4 pusl.)

mėnesį daugiau. Iš dabar mokamų 15 centų (be ligos pašelpso skyriaus 5 centų) vienas centas atitraukiama į tautiškų centų fondą, o tik 14 centų lieka lėšų fondui. Ji sulig pataisytos konstitucijos, tautiškų centų fondas įkuriama atskirai, į kurį nariai moka 1 centą į mėnesį, o visi 15 centų eina į lėšų fondą. Šio fondo mokesčius nedidint reikėtų, bet mažint. Busincios Pildomosios Tarybos ir komisijos turėtų pasitenkinti tokiu pat atlyginimu už sugaištą laiką kaip kad gaudavo jų pirmtakumai. Kuomet Susivienijimą užims valdyt čiagimiai, tai jie, kaipo labiau link amerikinizman, ir šį klausimą sutvarkys daugiau bizniškai. Jie, žinoma, ir visą konstituciją savai perdirbs. Gi dabartinė lietuvių ateivių generacija turi pasisventimo principą išlaikyti iki galui. Jeigu, pavyzdžiui, visi kuopų darbuotojai pradėtų reikalauti pimo atlyginimo už darbą ir sugaištą laiką Susivienijimo labui, tai nė įsivaizdint negalima kokias mokesčius reikėtų užkrauti ant narių. Na, kažin kad pabandžius lėšų fondą operuoti su 10 centų į mėnesį nariu mokesčių? Juk delei to Susivienijimas nesugriutu...

Baigdamas šį rašynį, dar norėčiau paminėti ir apie pataisytos konstitucijos „highlights“ (pažymėtinus dalykus). Nominacijos ir rinkimai Pildomosios Tarybos, procedūra suspenduotų narių priėmimui atgal, apeliacijų komisijos teisių ir pareigų apsklembimas ir dar daugiau kitų gerų permainų yra Istatų Komisijos nusisekęs darbas.

K. Šnuolis.

Kelionės Ispudžiai

Rašo J. M. Tumavičienė.

(Tąsa)

Pasilsėję tame ramiame kampe dar daugiau apžiūrėjome Birštoną. Jau vakarop, reikėtų skirtis, bet taip nemalonu. Dar p-lė E. Pilveliutė pasakojo, kad jai Lietuva abelnai patikusi. Ji sakė, kad tik nekurių ypatų elgimasis nepatiko. Buvo nuvažiavę į Vokietiją ir į Franciją ir grįžtant atgal į Lietuvą, nekuri munitinės tarnautojai darė smarkią reviziją po čemodanus. Kitų šalių munitinėse taip žiauriai nesielgia... P-lė Pilveliutė yra pabaigus mokslą Amerikoje ir galėstinę gų sesučių kolegiją. Su matute ji važiavo atostogų ir pamatyti Lietuvą ir kitas Europos šalis.

Taip mums bešnekučiuojant, atėjo ir pavakaris. Dar mes gerai išalkome, tai nuėjome į restoraną papietauti. Gėrėjomės, kad Lietuvoje skanus valgiai ir jų skonis labai mums patiko.

Po pietų joms jau buvo laikas vykti į Balbieriškį. Autobusų stoty atsisveikinę jos išvyko. Gaila buvo skirtis su taip maloniomis amerikietėmis.

Iš Kurorto į Kauną.

Liepos 31 d. ryte atsikėlus ir nuėjus į angliarukčių vonių kambarį, susitikau su gydytoju p. Stungiu. Jis nusiskundė, kad jį begalniai sužavėjo vakarų ryškios mano viešnios, — p-lė Pilvelytė jam tikrai paliko širdy neįsėdomą žaidimą... Sakau: „Važiuk į Ameriką į svečius, tai gal jūs ją sužavėsit taip, kaip ji jums...“ „Taigi“, sako, „jums kainuoja porą šimtų dol., o mums reikia poros tukstančių litų... Bet reikės pagalvoti ir taupyti litai...“ Gal kada teks pamatyti ta garsi Amerika...

Aš važiuavau į Kauną. Jis mane palydėjo į autobusų stotį. Ir kitokios kalbos nebuvo, kaip tik apie p-lė amerikietę...

Nuvažiavus į Kauną, daug dalykų nusipirkau. Man labiausia patiko krautuvė Laisvės Alėjoj „Sodžiaus Menas“. Ten galima gauti visokių staltesių, abrusų ir kitokių išdžiagų, kaip lininių, taip vilninių; visokių rankdarbių. Labai gražūs lininiai audeklai, ypatingai mašyti su spalvuota bovelna. Butų puiku ir amerikietėms įsigyti del langų papuošimo antroms frankoms, kaip amerikietė vadina „over draperies“. Aš nusipirkau kojinių apie 15 porų, nes lietuviškos daug tvirtesnės. Pasiėmus traukinį, išvykau į Šiaulius ir iš čia mažuoju traukinėliu į Biržus. Čia mane pakaitė žentas, J. Gavėnas ir jau vėlai parvažiavom į Bobėnus.

Tikra Rugiapiūtė.

Ryto metą atsikėlus, daug žmonių čia prisirinko į pieninę. Lyg kokis turgus kas rytmetį.

Rugpiučio 1 d. visi dirba, juda, kruta kas ką sugriebdami laukaus ir namie. O čia pieninė. Vedėjas jaunas vyrukas, P. Beliakas. Jis stropiai atlieka savo užduotį, bet ir panelės akimis jį šaudo... Mat, nieko sau — dailus vaikinukas... Tik bet patys to padaryti nebepajėgiame, nes esame turtingi tik geriausiai norais, bet ne lėšomis. Tad nuosirdžiai prašome paskirti mums čia nors nedidelę brolišką auką, kapinėms užbaigti. Už tai busime mes dėkingi visuomet.

P. Vismontas, Lietuvos Laisvamanių E. K. D-jos Kražių Skyr. pirm., J. Skačkauskas, Sekretorius.

įvyko nedidelė nelaimė, netyčiomis apsvirtė vienos ukininkės pieno bytonas, o pienas ant žemės pasiliejo... Neteko sužinoti, kaip susitaikymas įvyko ir kas atlygino už tą nedidelį nuostolį.

Rugpiučio 2 d. nuvykome pas gimines į svečius, į Mikalavo kaimą pas Jakubėnus. Jie mus pavaišino tikrai kurortiškais pietumis. Iš čia išvykstant, ponis Jakubėniene mums įdėjo dešrų savo darbo, nes buvo labai skanios. Ji yra lankiusi žemės Ukio mokyklą, tai ir išsimokius šeimyninkauti. Dar įdavė dovanoms kelis abrusus ir lietuviškų žolelių del vaistų.

Rugpiučio 3 d. į turgų į Biržus važiavo sesutė Kublinskienė ir duktė Gavėniene, o mane nusivežė į svečius p. Kairis į Jodialių kaimą. Tai mano sesutės suns. Jis buvo vedęs iš Abelaukių kaimo žmoną. Mums išsinekęs, kad ji pažįsta J. Vaičiūną, brolių Petro Vaičiūno iš Montelos, tai susitarę visi trys nuvykome į Biržus, nes buvo turgaus diena, tai gal ir Vaičiūną susitiksim.

Biržuose, vykdami per turgavietę, sutikome buvusią Amerikoje ponį Vaičiūniene. Bet jei man kas nebūtų perstare, tai nebūčiau pažinus, nes ji jau visai nepabėpana į amerikoną; atrodo jau tikra kaimiete. Pasisveikinom su ašaromis akyse. Ji mus pakvietė pas save į svečius, ir savo vienkiemį. Dar paaiškino, kad ponas Vaičiūnas yra Biržuose, tai mes tuojau leidomės su susitikti. Užėjome į vieną krautuvę ir susitikom su ponu Juozu Vaičiūnu. Tuojau vienas kitą pažinome. Jis atrodė storas ir raudonas — visai amerikoniškai ir man pastebėjo, kad esu sumenkus.

Na, žodis po žodį, jis man priverė, kad turime ir jo gyvenimą Lietuvoje atkankyti, vadinamą vienkiemį Muriną. Na, reikia pamatyti, kaip gyvena Lietuvoje amerikoniai. Ponas P. Kairis su žmona ir aš nuvažiuojome. Jau radom ponus Vaičiūnus mūs belaukiančius. Namai išlauko išrodo tvirti. Įėjom į vidų. Vaizdas nekoks, nes nėra grindų gyvenamoji troboj. Tik svečių kambarys gana jaukiai mašyti su spalvuota bovelna. Butų puiku ir amerikietėms įsigyti del langų papuošimo antroms frankoms, kaip amerikietė vadina „over draperies“. Aš nusipirkau kojinių apie 15 porų, nes lietuviškos daug tvirtesnės.

Pasėlusiai skamos. Tai ne Amerikos krautuvėse pirktos, kur ir cukrus pridėti reikia, o Lietuvoj tai ir be cukrus saldzios.

Taip besilinksmindami ir sau lėleidžio sulaukėm. Norėjo, kad pas juos dar pabuti. Bet man norėjos skubintis pas saviškius.

Išėjom į kiemą, rengiamės į namučius. Čia ir piemenukas bandą parginė. Net 15 karvių turi ir visos gražiai atrodo. Matosi, kad ir amerikonas, bet neprastai ukininkauja. Nors yra daug ir trukumų, bet žmogus nusiskundė, kaip parvykęs iš Amerikos 10 metų atgal, tai buvo pirksė dvarą, bet kaip keitės Lietuvos tvarka ir pinigai mainėsi, tai tą dvarą iš jo atėmė ir išparceliavo, o jis finansaiškai daug nukentėjęs. Tiek dar laimė, kad nors tiek susigriebeš. Brolis Petras, Montello, Mass., daug jam padėjo, tai nors tiek turįs. Žemės apie 40 hektarų. Čia žemė nelengva dirbti, nes šlyno daug su juodžemiu, tai labai reikia taikytis pagal oro: jei lietaus

perdaug, tai labai slidu, jei sudžiuvo — perdaug kieta. Bet tokioj žemėj javai geriau auga ir švaresni, negu smėlynėj.

Atsisveikinę su taip maloniais draugais ponais Vaičiūnais, atsisvyrėm ir važiavom į namučius. Pakeliui užsukome pas Kairienės mamytę Obelaukiuose. Ir čia mus maloniai priėmė.

Parvažiavus į Juodalius jau buvo laikas vėlus. Ejom silsėtis.

Rugpiučio 4 d. mums pagaminio skanių varškėčių, arbatos ir šviežių žuvų. (Daugiau bus)

Dariaus -- Girėno Gyvasis Paminklas

Juozo R. James-Janušausko pasirijimas skristi per Atlantiką į Lietuvą yra tai gyvasis Dariaus-Girėno paminklas. Dariaus-Girėno akmeniniai paminklai bus Chicagoj ir Kaune. Bet dabar jau yra jiems gyvas ne akmeninis, paminklas. Šis paminklas gyvuos tikrąja gyvybe tol, kol Janušauskas nenuskris į Lietuvą. Tikrenybėje, šis skridimas gyvai sutvirtins akmeninius Dariaus-Girėno paminklus, idės į juos naujo, gyvo atminimo dvasią. Paminklų rengėjai gerai padarytų, kad palauktų, atidėtų paminklų statymą iki to laiko, kada antrasis skridimas įvyks, pasiekdamas savo tikslą, tą patį tikslą, kuris buvo Dariaus ir Girėno. Kuomet Janušauskas nuskris į Kauną, tuomet Dariaus-Girėno tikslas išsipildys ir tuomi jų paminklai bus dvasioje užbaigti. Ant akmeninių paminklų tada galės but (turėtų but) iškalts faktas, kad Dariaus-Girėno neužbaigtą žygį užbaigė juodviejų draugas — Janušauskas.

* * *

Gyvąjį paminklą pirmiausiai pastebėjo ir paskelbė P. Zadeikis, generalinis konsulas New Yorke Connecticut'o liet. aviacijos komiteto sekretorei Tareliutei jusiai rašė neseniai: „Tai Juozo Janušausko pasirijimą tenka žiūrėti, kaip į žmogiškai gyvąjį Dariaus-Girėno paminklą“.

Visi šio gyvojo paminklo priešai privalo greitu laiku pasidaryti jo draugais, nes laikas bėga, nelaukia nieko. Septyni ar šeši mėnesiai vos beliko iki gyvojo paminklo užbaigimo, nes Janušauskas užsibrėžęs skristi ateinantį birželio ar liepos mėnesį.

Skubinkimės su pagalba, duokime progą augti gyvajam paminklui. Netinka buti gyvais numirėliais, tarmdytojais šio antrojo skridimo uždavinio. Savo priekabes prieš tai statydami, jūs faktiškai nedarot garbės Dariaus-Girėno šviesiam atminimui, — temdote jį, kuomet tramdotė gyvojo paminklo kurybą.

Kam peikti šiandieninį darbą, giriant vakarykščią? Juk šios dienos darbas rytoj bus vakarykščias.

Laikas paliaut niekinus laiką ir gyvybę. Tegul gyvuoja gyvasis paminklas! Per jį taps reikšmingesniu ir negyvasis (akmeninis) paminklas.

Jūs negalite praktiškai ir logiškai užbaigti Dariaus-Girėno paminklo, kol nebus išpildytas Dariaus-Girėno testamentas, kuris reikalauja, kad kitas sparnuotas lietuvis skristų, užbaigtų žygį, jeigu juodviem nepavyks jį užbaigti. Juodviem nepavyko. Na, ir atsirado kitas sparnuotas lietuvis. Tegul jis lekia. J. Bu-tis.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJU KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

- S. Gegužis, Prez., Mahanoy City, Pa.
- A. Mikalauškas, Vice Prez., 2309 E. 21-st St., Brooklyn, N. Y.
- Dr. M. J. Vinikas, Sekr., 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
- K. P. Gugis, Išdinin, 3323 So. Halsted St Chicago, Ill.
- Dr. J. S. Staneslow, Dr.-Kv., 95 N. Main St., Waterbury, Conn.
- J. Januškevičius, Jr., Il. Gl., 219 S. Highland St., W. Hartford, Conn.
- S. Mockus, Il. Gl., 327 E Street, So. Boston, Mass.

Kontrolės Komisija:

- J. J. Bachunas, Sodus, Mich.
- X. Strumskis, 115 So. 1-st Street Brooklyn, N. Y.
- M. A. Raginskas, 291 Phillips Ave. (Lynwood), Wilkes Barre, Pa.

Istatų Komisija:

- P. W. Birštonas, Oak Street, Shenandoah, Pa.
- F. J. Bagočius, 253 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- J. B. Borden, 105 West Monroe St., Chicago, Ill.

Apšvietos Komisija:

- Dr. M. J. Vinikas, 3705 — 68-th St., Woadside, L. I., N. Y.
- Dr. J. T. Baltrušaitienė, 205 Seneca St., Pittsburgh, Pa.
- Dr. K. Drangelis, 2403 W. 63-rd St., Chicago, Ill.

Sveikatos Komisija:

- Dr. A. Montvidas, 2400 Madison St., Chicago, Ill.
- Dr. J. Jonikaitis, 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich.
- Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

- Adv. N. Rastenis, 700 W. Lombard St. Baltimore, Md.
- J. Ginkus, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- J. Bučinskas, 75 Glenwood Ave., Binghamton, N. Y.

Finansų Komisija:

- A. A. Ollis, 100 N. La Salle St., Chicago, Ill.
- J. P. Varkala, 3241 So. Halsted St., Chicago, Ill.
- J. J. Grišius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Labdarybės Komisija:

- P. Jurgelutė, 9511 Herrick Ave Forest Hills, N. Y.
- E. Grigūtė, 907 E. 130-th St., Cleveland, Ohio.

Jaunuolių Komisija:

- E. Mikužutė, 2121 N. Western Ave., Chicago, Ill.
- J. Antanavičius, 16 Evans St., Brooklyn, N. Y.
- J. Mitrikaitė, 96 Vernon St., Worcester, Mass.

Kražių Skerdynės 1893 m.

1893 metų lapkričio m. 21–22 d. naktį Rusijos valdžia apšaukavo Kražių valsčių skerdynių vainikų. Tokio vainiko Rusų caro valdžiai būtų galėję pavydyti patys žiauriausieji Romos imperatoriai, krikščionių kankintojai.

Rusų valdžia galinga savo ginklo jėga sutrypė kelis šimtus kražiečių valstiečių prasciokų vien už tai, kad jie, caro valdininkų išerzinti, bandė pasi- priešinti bažnyčios uždarymui.

Kražiuose tuo laiku buvo dvi bažnyčios — griuvanti parapinisios bažnyčia ir benediktinų vienuolyno bažnyčia. Valstiečiai nujaudami, kad vienuolyną ir jo bažnyčią rusų valdžia gali uždaryti, nes taip ji visoj Lietuvoj darė, savo lėšomis atsiremontavo vienuolyno bažnyčią, tikėdamiesi, kad ta bažnyčia bus perduota parapijai.

Bet Vilniaus generalgubernatoriui Orževskiui, Kauno gubernatoriui Klingerbergui ir visai jų pakalikų gaujai valstiečių pasirijimas pakvipo bizonui.

Jeigu kražiečiai surandą pinigų bažnyčios remontui, tai jie sukraštys ir mums. Reikia tikta vikriai ir skaudžiai juos paspausti — galvoje šita gauja.

Greitai buvo sugalvotas ir paspaudimo budas. Jie nusprendė nekludyti bažnyčios remontui, o kai tas remontas bus jau atliktas — uždaryti vienuolyną ir bažnyčią. Žmonės, galėdami išieškoti pinigų, prašys uždaryti bažnyčią, prašys parapiją bažnyčią pavesti parapijai. Jeigu duos gerą kyšį, bus galima jų prašymą patenkinti.

Netrukus rusų valdžia davė parodymą vienuolyną ir bažnyčią uždaryti. Bet tuo metu Prūsijoje jau ėjo lietuviškų laikraščių. Jie pradėjo raginti kražiečius savo bažnyčios neatiduoti. Štai Dėdės Atanazo paruoštoj ir išspausdintoj „Apžvalgoj“ buvo taip rašoma:

„Maskoliai nusprendė išnaukinti Kražių mergaičių klostorių, o bažnyčią apversti į pravoslaviską cerkvę, arba stačiai sakant į paleistuvių ir žmogžudžių urvą. Jo mylsta ciesorius jau teikėsi tą nusprendimą „vi-sočaiše“ užtvirtinti! Nusprendimas jau nusiųstas į kolegiją... nepraeis poros mėnesių, kad peklos misionieriai atvažiuos tuo nusprendimą išpildyti. Ap-skelsiu jums, lietuviai ir žemaičiai, idant iš laiko žinodama, galėtumėte pasisaugoti. Susirinkite į tą vietą iš visų Lietuvos kampų ir užkampių ir laukite, kai valandai ateinant, o atbradėjus maskoliams, stovėkite tvirtai, iš savo kunų padarykite sieną, per kurią bedieviai negalėtų įsilausti, o jei reikėtų galvą padėti, tai padėsite už tikėjimą, už bažnyčią ir tėvynę, ar begali būti geresnis smertis už tą? Tegul supranta šiaurės miliniai, jog mus pirmu po vienam išmušinės, kaip pašalys šaudantieji žmogžudžiai, ne kaip privarys priimti savo pasmirdusiąją pravoslaviją. Tegul pažįsta ir Europa, jog nors iš vienos pusės mes esame ištikimais maskolijų vergais, bet kada eina apie tikėjimą ir bažnyčią, mes mokame daryti kaip laisvi Lietuvos sunys, kaip senovės Lietuvos galiniai! Gal atmins ant mūsų Europa ir, kilus karui, gal pareikaluos nuo maskolijų, idant išduotų rukundą, kaip jie mus iki šiol valdė.

Lietuviai ir žemaičiai saugokitės! Rusai savo užsimojimo neat-sisakė ir vieną gražią dieną vienuolyną uždarė, o vienuoles prie-varta išgabeno į Kauno vienuo-lyną. Beliko tik apsidirbti su bažnyčia. Bet ir aplinkiniai vals-tiečiai rįžosi savo bažnyčią gin-ti. Jie kasdien rinkosi į bažny-

čią ir dieną naktį joje budėjo. Taip juos bebudinčius rado Kauno gubernatorius Klingenbergas, lapkričio 21 d. atvykęs į Kražius bažnyčios užantspau-duoti.

Kaip įvyko šita baisi tragedija, labai vaizdžiai aprašo Pr. Klimaitis šiomis dienomis žurnalistų ir rašytojų burelio išleis-tame vienkartiniam leidiny „Kražių skerdynės“. Tą jo ap-rašymą patiekiami ir mūsų skai-tytojams.

„Lapkričio 21 d. gubernatori-rius Klinberg'as vėlai vakare atvyko į Kražius. Jo paliepinu čia jau buvo iš įvairių guberni-jos vietų sutraukta 7 policijos valdininkai, 5 policijos puskarininkai (uridnikai) ir 12 žandarmerijos puskarininkai. Be to, gubernatorių atlydėjo žandarų pulkininkas Žolkievič, žandarų rotmistras Semionov'as, gubernatoriaus patarėjas Ko-zin'as ir ypatingiems reikalams valdininkas Smolensk'is.

Nepasitikėdamas vienomis poli-cininkų ir žandarų jėgomis kražiečius nugalėti, o ypatingai norėdamas sudaryti įspūdį, kad Kražiuose vyksta sunkilams prieš caro valdžią, Klingenbergas pasikvietė iš Varnių 3 ka-zokų šimtinės (eskadronus). Kazokams buvo įsakyta atjoti į Kražius lapkričio 22 d. 8 val. ryte.

Kai gubernatorius atvyko į Kražius, policijos nuovadų virš-ininkai Ivanov'as bei Švažė-ov'as, žandarų rotmistras Semio-nov'as ir žandarų vachmistras Krestnikov'as pranešė jam, kad jie visi, civiliais rubais persi-rengę, yra bandę bažnyčioje pa-šnipinėti, kiek ten yra žmonių ir kokia jų nuotaika. Bešnipinė-dami jie įsitikinę, kad nors bažny-čioje esą keli šimtai žmonių, bet jie visi maldingai ir labai ramiai nusiteikę. Jokio palinki-mo priešinti ir jokio pasiruosi-mo aktiingiems veiksams tie šnipai nepastebėję.

Apie 2 val. naktį Klingenber-g'as su visais policininkais, žan-darais ir jų viršininkais, minė-tųjų valdininkų ir kelių pašauktų džiū urvą. Jo mylsta ciesorius jau teikėsi tą nusprendimą „vi-sočaiše“ užtvirtinti! Nusprendimas jau nusiųstas į kolegiją... nepraeis poros mėnesių, kad peklos misionieriai atvažiuos tuo nusprendimą išpildyti. Ap-skelsiu jums, lietuviai ir žemaičiai, idant iš laiko žinodama, galėtumėte pasisaugoti. Susirinkite į tą vietą iš visų Lietuvos kampų ir užkampių ir laukite, kai valandai ateinant, o atbradėjus maskoliams, stovėkite tvirtai, iš savo kunų pada-rykite sieną, per kurią bedieviai negalėtų įsilausti, o jei reikėtų galvą padėti, tai padėsite už tikėjimą, už bažnyčią ir tėvynę, ar begali būti geresnis smertis už tą? Tegul supranta šiaurės miliniai, jog mus pirmu po vienam išmušinės, kaip pašalys šaudantieji žmogžudžiai, ne kaip privarys priimti savo pasmirdusiąją pravoslaviją. Tegul pažįsta ir Europa, jog nors iš vienos pusės mes esame ištikimais maskolijų vergais, bet kada eina apie tikėjimą ir bažnyčią, mes mokame daryti kaip laisvi Lietuvos sunys, kaip senovės Lietuvos galiniai! Gal atmins ant mūsų Europa ir, kilus karui, gal pareikaluos nuo maskolijų, idant išduotų rukundą, kaip jie mus iki šiol valdė.

Kražių valsčių skerdynės 1893 m. 21–22 d. naktį Rusijos valdžia apšaukavo Kražių valsčių skerdynių vainikų. Tokio vainiko Rusų caro valdžiai būtų galėję pavydyti patys žiauriausieji Romos imperatoriai, krikščionių kankintojai.

Kražių valsčių skerdynės 1893 m. 21–22 d. naktį Rusijos valdžia apšaukavo Kražių valsčių skerdynių vainikų. Tokio vainiko Rusų caro valdžiai būtų galėję pavydyti patys žiauriausieji Romos imperatoriai, krikščionių kankintojai.

Kražių valsčių skerdynės 1893 m. 21–22 d. naktį Rusijos valdžia apšaukavo Kražių valsčių skerdynių vainikų. Tokio vainiko Rusų caro valdžiai būtų galėję pavydyti patys žiauriausieji Romos imperatoriai, krikščionių kankintojai.

ir gulinčią ją plakė policininkai. Žandarų rotmistras Semionov'as norėjo tą senelę išgelbėti, bet Klingenberg'o policininkai ir šiam gailestingam žandarui sug-drožė keletą nagaikių.

Vyrai matydami, kaip plakamos jų motinos, žmonos, seserys ir dukterys, metėsi iš bažnyčios, apsiginklavo lazdomis, metiais, akmenimis bei senomis plytomis ir šoko moterų gelbė-ti.

Kai vyrai grįžo atgal, raiti žandarai buvo užstoję bažnyčios duris ir mėgino jų neišleisti, bet žemaičiai policininkus išsklaidė ir taip smarkiai juos kulė, kad pastarieji smuko kur įmanydam-mi.

Žandarų karininkai — pulkini-nkas Žolkievič ir rotmistras Semionov'as, persokę per šven-toriaus sieną movė net iš miestelio ir 12 kilometrų bėgo lau-kais, kol nusitvėrė važiuotą žmo-gų ir privertė nuvežti juodu į Kelmę. Čia pulkininkas Žolkie-vič mušė telegramas į visas pu-se, pranešdamas kas Kražiuose dedasi ir šaukdamas pagel-bos.

Gubernatorius buvo bešeinąs iš bažnyčios ir stovėjo arti di-džiųjų durų. Žemaičiai jį buvo nusitvėrę, kumštėmis apdaužė snukį ir antausius ir ketino visi-sai užmušti, jeigu nesustabdys kelių smurto žygių. Jam kaž kaip pa-vyko ištrukti, įbėgti į bažnyčią ir pasislėpti ant viščių. Kiek skaudžiau klyuvo kitam nutvert-am nevidonui, Raseinių apskrie-ties viršininkui Vichman'ui. Ši-tą žemaičiai kulė ne tik kumš-timis, bet ir lazdomis, sulaužė jo kardą, nuplėšė antpečius, nu-draskė visus jo rubų blizgučius, nulupo valstybės herbą keptur-čią, atėmė revolverį ir jau buvo užnarinę revolverio saitą jam ant kaklo, ketindami pakarti.

Jo laime, išvaikytieji policininkai, kai atspiekėjo ir, nuovados virš-ininko (pristavo) Stofman'o vedami, vėl atėjo į šventorių, atakavo vyrus, apspitusius Vichman'ą ir jį išvadavo. Tuo metu, kada ėjo šitos kautynės, suskambėjo visi bažny-čių varpai, sudundėjo bažnytini-ai bubenai, visame miestyje žmonės pradėjo skambinti kati-klus ir gogonus; žodžių darė vis-ką, kad tik pakiltų didesnis liarmas. Tatai buvo sutartas ženklas apylinkių gyventojams, kad atėjo lemiamoji valanda ir kad pastarieji skubėtų į pagel-bą.

Visais keliais ir takais, vedan-čiais į Kražius per visą naktį bėgo metiais, spragilais ir ki-tois tokiais įnagiais apsiginkla-vę vyrai. Atbėgę jie tuč tuo-jau stojo į kovotojų eiles, blaš-kydami užpuolikus ir gindami šventovę.

Kautynės tęsėsi visą naktį. Jų bendras vaizdas šitaip atro-dė: žemaičiai, glaudžiomis eilė-mis susitelkę prie bažnyčios, narsiai gynė šventyklą. Tuo tar-pu raiti policininkai bei paliovos juos atakavo. Atakuojantiems prijojus tiek arti, kad iki jų galima buvo nušviesti akmeni, plytą, pagali, ar sudrožti metu be jokios atodairos.

Pliokusiujų užpuolikus eilėse buvo gana daug moterų ir mēr-ginų. Senelės, vaikai ir mergai-tės ėjo ginklanėsįj pareigas Ataką atmušus, jie surankioda-vo ir atnešdavo kovotojams akmenis, plytas, pagalius, lazdas, žodžiu visus metamuosius kau-tynių pabuklus. Tokias pareigas beinaht buvo pastebėta net viena žila senelė, turėjusi apie 90 metų amžiaus.

Kokiu įnirtimu buvo veda-mos maskolijų atakos ir kokiu atkaklumu žemaičių gintaisi, ga-lima suprasti iš to, kad besi-čiai apie 80 m. amžiaus, buvo taip smarkiai suduota, kad ji-purkrito bažnyčios asloje, bet

Hofman'as turėjo net pakeisti nuvargusį savo arklių kitu.

Kada kražiečių dauguma ši-taip grumėsi su policininkais, mažuma, suėjusi į bažnyčią mė-gino vėl nusitverti Klingenber-g'ą.

Su gubernatorium ant viščių buvo pasislėgę policijos valdi-ninkai, keli policininkai ir žan-darai. Čia pat buvo ir kunigas.

Žmonės pradėjo veržtis į viš-kas. Du policininkai, stovėdami laiptuose, vedančiuose į viškas, visą laiką šaudė ir tuo budu žmonės negalėjo išivežti.

Tada pradėta laidyti į viškas akmenis, ir plytgalius. Guber-natoriui ir jo svitai teko slėptis ant laiptų vedančių nuo viščių į bažnyčios palėpes.

Ten pasislėpusiam gubernatoriui jau jokiu budu nebegali-ma buvo akmeniu, ar plytgaliu pataikyti. Nebebuvo prasmės toliau gubernatorių besturmuoti ir žmonės bažnyčioje palengva nurimo.

Prasidėjo derybos. Žmonės, norėdami nusivilioti Klingenberg'ą apacion, siulė jam pasiduoti, kviesdami nulipti nuo viš-čių. Žadėjo net nieko jam neda-ryti, jeigu sudraus policiją ir sustabdys skerdynes. Gudrus vokietyš nesidavė apgaunamas. Iš savo pusės jis kvietė, kad į viškas užliptų keli delegatai ir išdėstytų jam žmonių reikalavi-mus.

Delegatai nuėjo. Jie taip smarkiai suėmė Klingenberg'ą, kad pastarasis sutiko rašyti protokolą, kad jis, kaip galva-žudys ir netikėlis lygus tur-kams bei totoriams, nakties metu įsilauzė į bažnyčią, išniekino tą šventąją vietą ir įsakė plak-ti nekaltas moteris.

Klingenberg'as apsimetė su-tinkąs tokį protokolą rašyti. Paduotą jam plunksna, tačiau, sulaužė. Sulaužė ir antrą ir tre-čią, žodžiu visokiais budais vil-vedami, vėl atėjo į šventorių, atakavo vyrus, apspitusius Vichman'ą ir jį išvadavo.

Tuo metu, kada ėjo šitos kautynės, suskambėjo visi bažny-čių varpai, sudundėjo bažnytini-ai bubenai, visame miestyje žmonės pradėjo skambinti kati-klus ir gogonus; žodžių darė vis-ką, kad tik pakiltų didesnis liarmas. Tatai buvo sutartas ženklas apylinkių gyventojams, kad atėjo lemiamoji valanda ir kad pastarieji skubėtų į pagel-bą.

Visais keliais ir takais, vedan-čiais į Kražius per visą naktį bėgo metiais, spragilais ir ki-tois tokiais įnagiais apsiginkla-vę vyrai. Atbėgę jie tuč tuo-jau stojo į kovotojų eiles, blaš-kydami užpuolikus ir gindami šventovę.

Kautynės tęsėsi visą naktį. Jų bendras vaizdas šitaip atro-dė: žemaičiai, glaudžiomis eilė-mis susitelkę prie bažnyčios, narsiai gynė šventyklą. Tuo tar-pu raiti policininkai bei paliovos juos atakavo. Atakuojantiems prijojus tiek arti, kad iki jų galima buvo nušviesti akmeni, plytą, pagali, ar sudrožti metu be jokios atodairos.

Pliokusiujų užpuolikus eilėse buvo gana daug moterų ir mēr-ginų. Senelės, vaikai ir mergai-tės ėjo ginklanėsįj pareigas Ataką atmušus, jie surankioda-vo ir atnešdavo kovotojams akmenis, plytas, pagalius, lazdas, žodžiu visus metamuosius kau-tynių pabuklus. Tokias pareigas beinaht buvo pastebėta net viena žila senelė, turėjusi apie 90 metų amžiaus.

ius mėsiniėdavo nagaikomis.

Klingenberg'as pats asmeni-škai pasiskirdavo, kuriam ir kiek nagaikių kirst ir pats skaičiuo-davo smugius.

Tos pragariškos egzekucijos metu į Kražius atvyko prokuro-ro padėjėjas Uljaninav'as. Pa-matęs, kas dedasi, jis įpuolė į valsčiaus raštinę ir, po smar-kaus susirėmimo su gubernato-riumi, atėmė iš kankintojų plak-kamą 16 metų bernioką Traš-keį ir uždraudė kitus žmones kankinti.

Bet ir šis kilnus vyras nieko nebegalėjo padaryti, kad egze-kuciją sustabdų: Klingenber-gas leido nugirdytiems degtine kazokams, policininkams ir žan-darams gėdinti moteris. Čia prasidėjo tokios baisios scenos, kokių Lietuvos žemelė niekada nėra mačiusi. Tų šurpulingų scenų nepajėgs aprašyti jokia plunksna.

Taip atliko savo kruviną žy-gį caro valdžios budeliai. Per skerdynes buvo sumušta, su-žeista, nuplakta keli šimtai žmo-ny. Bet kas baisiausia — rusų kazakai ir policininkai žiauriai išgėdino keliasdešimt moterų. Rusai čia parodė tokį žiaurumą, kokio neužtinkame visos žmoni-ųjų istorijoj — vieną 12 metų mergaitę išgėdino 8 kazakai, o vieną 60 metų senelę 6 kazakai.

Ir tuo dar nepasitenkino ru-sai. Devyniasdešimt valstiečių — vyrų ir moterų jie suėmė ir

varė Vilniun žiauriam teismui atiduoti. Iš tų 90 žmonių 14 žmo-nių kazokai pakeliui nukankino ir jų kapų žymes arklių kano-pomis sutrypė, sulygino. Teis-man stojo tik 76 žmonės (vie-nas teismo metu mirė).

Visi šitie kankiniai jau iš anksto buvo nusmerkti į amžiną katorgą. Rusų teismas su be-moksliais valstiečiais tikėjosi lengvai apsidirbti. Bet ir rusų tautoje atsirado taurių žmonių. Kražiečių gimti ir teismai atvy-ko bursy garsiausių Petrapičio, Maskvos, Varšavos, Vilniaus advokatų. Jie savo įrodymais ir kalbomis kaip ant delno išdė-jo rusų vaklininkų negirdėtą šunybę ir sugėdino net suram-bėjusius rusų teisėjus ir jų sprendimu tik keturi kražiečiai buvo nubausti amžina katorga, o kiti paprastu kalėjimu. Be to, pats teismas prašė carą kalė-jimu nubaustiems bausmė kova-noti, o nuteistiems katorga bausmę pakeisti vienerių metų kalėjimu.

Kadangi Kražių skerdynių garsas buvo pasiekęs visą pa-saulį ir sukėlęs ten negirdėtą pasipiktinimą, tai caras nelaim-ingųjų aukų „pasigailėjo“.

Šiandien, suėjus keturiasde-šimt metų nuo to baisaus įvy-čio, mes turime tinkamai pa-gerbti Kražių aukas. Turime nu-lenkti savo galvas prieš valstie-čių praščių didvyriškumą gi-nant savo teises.

L. U.

LIETUVIAI AMERIKOJE

BALTIMORE, MD.
Po Naujų Metų Nauji Veikimai.

Lietuvių Salės Bendrovės di-rekcija nutarė rengti net sept-tynių dienų pramogą salės nau-dai: apatinę salę, per šešias dienas, bus fėrai, o septintoj dienoj, didžiulę salę bus vaka-rino, nes žinojo, kad išausus atplėškės kazakai ir jį išvaduo-s. Taip ir atsitiko.

Kazokai rado kražiečius be-sigurmiančius su policininkais arti bažnyčios. Jie, paremdami policiją, atakavo žemaičius iš kito šono.

Pradžioje kražiečiai nepabu-gė kazokų, kuriuos pastiklo akmenų bei plytų lietuami ir miety bei pagalių smugiais.

Vienam vyrui prijojęs ka-zokas išmeigė į šoną savo durk-lą (pike). Sužeistasis susmuko vietoje, bet, bevirsdamas, jis į-sikibo į durkio kotą ir gulėda-mas išveržė durklą iš kazoko-rankų. Pakilo, smogė kazokui atžargaruoju dukro galu ir vėl sudribo. Ar bepasikėlė daugiau šis didvyris nuo šalto žemelės?

Kitas narsuolis smogė spragi-ly prijojusiam kazokui. Pas-tarasis atsakė kardo smugiu į petį. Sužeistajam žemaičiui iš-krito iš rankų jo spragilas, bet ir kazokas nudribo nuo arklio. Tuomet žemaitis nutvėrė savo priešą ir ėmė smaugti. Paleido jį tik tuomet, kai pats neteko sąmonės.

Tokių narsuolių buvo daug. Net viena jauna moteris akme-niu išmušė dantis kazokui, kurs mėgino ją sumiti.

Neveizintį į narsumą, beginklė minia neįstengė kazokams atsi-spirti ir buvo išsklaidyta.

Daugumai Kalėdos ir Nauji Metai nebuvo linksmi iš prie-zasties bedarbės ir didelių šal-čių, kokių Baltimorėj per šau-kutinius 16 metų nėra buvę.

Amalgameitų Unijos lietuvių skyriaus susirinkimai iki šiol buvo laikomi unijos salėje, bet nuo sausio 3 persikėlė į lietuvių salę ir bus laikomi kas antrą trečiadienį.

Vietinis.

CHICAGO, ILL.
Dainininko Stasio Rimkaus Koncertas.

Sausio 21 d. turėsimę progą išgirsti šaunų koncertą, kurį rengia dainininkas S. Rimkus. Tuo reikalu noriu tarti keletą žodžių. Dainininką Stasį Rimkų pažįstu jau apie pora metų. Buvau patėmijęs spaudoje ir pirmiau apie jo dainavimo Det-roite, Clevelande ir kitur, bet nebuvo tekę girdėti jį dainuo-jant. Ir štai pora metų atgal išgirstu vieną sekmadienį Jos. F. Budriko radio valandoje nau-ją balsą, jei neklystu No. 17. Tai buvo P. Budriko rengiamas dainininkų kontestas ir daini-ninkai buvo pranešami pagal numerų. Išgirdęs dainuojant, klausiu savo Onutės: „Ką ma-nai apie šį dainavimą?“ Onutė atsakė: „Rašysiu laišką Budri-kui, atiduodama mūsų visos šeimynos balus už No. 17.“

Praslinkus kelioms dienoms, sužinojome kas per vienas tas No. 17 ir raginame balsuot draugus ir pažįstamus už mini-ningą No., t. y. Stasį Rimkų. Ir taip mūsų norai išsipildė. Atė-juos galutinam kontesto spren-dimui, kuris įvyko Ashland au-ditorijoje, kur susirinko apie 6,000 žmonių, išgirsti ir pama-tyti geriausius dainininkus. Taiği užteko sudainuoti Stasiui Rimkui vieną trumpą dainelę, kai pasipylė didžiausias ploji-mas rankų ir sukėlė mas jam ovacijų. Tas vakaras buvo Sta-siui laimicus, nes jam buvo į-teikta pirmutinė dovana (pir-masai prizas). Nuo to laiko teko daugumai arčiau pažinti Stasį Rimkų.

Nenoriu daug garbės atiduoti p. Rimkui, nenoriu jo girti ir nenoriu jo peikti. Toks tai ma-što be darbo jau kelios savaitės.

širdies tarti ir išlieti savo jaus-mus kaslink šio jauno daininin-ko. Neapleidžiu tos radio va-landos, to koncerto, tos opere-tės, kur Stasys Rimkus dainuo-ja. Tai yra jaunas žmogus ir talentuotas dainininkas. Gam-tos apdovanotas gražiu, turtin-gu, jaumingu ir tvirtu barito-niniu balsu.

Gerbiameji, mūsų visų yra pareiga paremti tokius žmo-nes, kuomet yra didžiausias rei-kales gelbėti tokiems talen-tams, kad jie nenuėitų už nie-ką. Turime paremti, padrasinti žengti pirmyn į gražesnę ir šviesesnę ateitį tokius žmones kaip p. Stasys Rimkus. Taiği, brangūs lietuviai, kaip mes ga-lime pagelbėti tokiems dai-nininkams? Nugį štai, sausio 21 diena, Lietuvių Auditorijoje yra rengiamas šaunus koncer-tas su gražiu program, kurį yra pasirengęs išpildyti mūsų brangus dainius p. Stasys Rim-kus. Taiği kviečiu ateiti visus, kurie pritaria ir įvertina mūsų atieities žiedus.

Pilypas.

ALBANY, N. Y.
Vedybinio Gyvenimo Sukaktuvių Minėtuvės.

Spalio 21 d., Cameron svetainėje buvo surengta pp. Juozo ir Marijonos Rušių vedybinio gyvenimo dvidešimt metinių sukaktuvių minėtuvės. Šį didelį pokilį surengė jubilijat draugės: Ona Avižienė, D. Augusti-naičienė, O. Tiskienė ir kitos. Stalai buvo papuošti graziomis gėlėmis ir apdėti gardžiais gė-rimais bei valgiais. Pietaujant, muzikantai griežė vestuvių mar-šą. Svečių buvo susirinkę netik iš Albanės, bet ir iš apylinkės miestų. „Jaunavedžiams“ įteik-ta pinigė dovana, kurią „krait-vežiai“ konvertė atnešė ir prie „jaunavedžių“ ant stalo padė-jo.

Ponai Rušai yra pasižymėję žmonės ir turi daug draugų. Jie turi taip gi gražią šeimynę- lę — keturis sunelius ir vieną dukrelę. Vyriausias sunus, Juo-zukas, yra čampionas golfo gro-jikas tarpe Albanės jaunuolių „Caddy Boys“. Juozukas ir jo sesutė yra SLA. jaunuolių sky-riaus nariai. Marijona Rušienė yra gabi rubų siuvėja, labai ge-ros širdies moteris: ji del visų pasidarbuoja, visus užjaučia ir bile kokiame parengimui pirmu-tinė padirbėja.

Ponų Rušių draugai ir drau-gės linki jiems geriausios lai-mės ir pasivedimo jų gyvenime!

Reporteris.

PITTSBURGH, PA.
Pranešimas Apygardės Draugijoms.

Lietuvių Paminklinio Kamba-rio Komitetas išsiuntinėjo lai-škais kvietimus visoms Pitts-burgho ir apylinkės lietuvių draugijoms. Bet esant abejonių apie kauriuos adresu, prašo-me draugijų nepaisyti, jeigu ne-gautumėt laiško: pasitenkin- kite šiuo kvietimu per jusų ger-biamus laikraščius.

Kviečiama, kad sijstumet savo atstovus į visuotiną susi-rinkimą, kuris įvyks 25 d. sau-sio 1934 m., Lietuvių Pličičių svetainėje, 1723 Jane St., Pitts-burgh, Pa., lygiai 8 val. vaka-re.

Draugijų atstovai, pribukite visi, nesivėlinkite.

Bus duota apyskaita, visoki raportai ir atstovų nurodymai ir įnešimai del sėkmingos dar- buotės linkui mūsų paminkli- nio kambario fondo.

VIETINĖS ŽINIOS

LANKĖSI CENTRE SLA. PREZIDENTAS.

Sausio 6 d. popietyje atvyko į SLA. Centrą Prezidentas p. S. Gegužis ir išbuvo iki sekmadienio vėlaus popiečio. Gerb. Prezidento atsilankymo svarbiausia priežastimi, tai aptarimas poros skubių ir svarbių organizacijos reikalų, kurie iškilo po Pildomosios Tarybos suvažiavimo. Be to, reikėjo neatidėliotinai aptarti ir Pildomosios Tarybos nutartus ir išrinktus komisijas pavestas, kurion įeina ir p. Gegužis, „Tėvynės“ spaustuvės pagerinimo reikalas.

Galutinai visą reikalą aptarus prieita išvados, kad be tolimesnio atidėliojimo daryti galimus „Tėvynės“ spaustuvės pagerinimus, nes aplinkybės ir pasenusios „Tėvynės“ spaustuvės mašinos versta verčia pagerinti spaustuvės išgales. Taip pat ištyrus galimybes „Tėvynės“ spausdinimui svetimoje spaustuvėje irgi prieita išvados, kad vargiai tokias permainas daryti apsimokėtų, nes jei ir būtų galimas kokis nors menkas sutaupymas tokiomis permainomis pasiekti, tai spausdinant laikraštį kitoje spaustuvėje susidaranti neparankumai, darbo sutrukdymai ir laiko gaišinimas, dažnai net nuostoliai netik tokį sutaupymą panaikintų, bet gal net ir brangiau apseitų. Todėl palikta dviem komisijoms nariams: SLA. Sekretoriui M. J. Vinkui ir „Tėvynės“ redaktoriui S. E. Vitaičiui šioms permainoms daugiau informacijų surinkti ir galutiną apskaitliavimą pateikti iki sekamo Pildomosios Tarybos suvažiavimo, kad būtų galima šį reikalą galutinai išspręsti ir baigti.

IŠ SLA. 126 KUOPOS SUSIRINKIMO.

Sausio 5 d. vakare, SLA. Centro Raštinėje, New Yorke, įvyko SLA. 126 kuopos metinis susirinkimas. Kadangi lietus pylė, tai nedaug narių susirinkimam atėjo. Bet vis tik šiame susirinkime atlikta visa eilė svarbių reikalų.

Pirmiausiai kuopos viršininkai išdavė raportus iš kuopos veikimo perėjtais metais, nurodant kuopos stovį nariai ir turti. Kuopa laikosi gerai kaip nariai, taip ir turtu. Po to sekė įvairių techninių reikalų apkalbėjimas. Be to, apkalbėjimas sunkią padėtį SLA. 126 kuopos nario ir buvusio „Tėvynės“ redaktoriaus p. V. K. Račkausko, nutarta paskirti 10 dol. iš kuopos ideo jo sušepimui.

Pagalčiau pertaisytos konstitucijos projekto peržiūrėjimui komisijos nariai: A. B. Strimaitis ir S. E. Vitaitis raportavo kelioliką pamatinės svarbos komisijos numatytų pataisų prie konstitucijos teksto. Apsvarčius visos komisijos rekomendacijos užgirtos ir pavesta komisijai ir kuopos valdybai tinkamai suredaguoti rekomenduojamas pataisus ir jas priduoti Įstatymų Komisijai vardu SLA. 126 kuopos.

Kadangi SLA. 5-to apskričio suvažiavimas įvyks sausio 28 d. SLA. Centro Raštinėje, tad kuopa išrinko 5 atstovus į apskričio suvažiavimą.

Visi susirinkusieji gyvai ir įdomiai svarstė iškilusius reikalus, nors susirinkimas ir užsitęsė iki 11:30 val. vakare. Malonu dalyvauti drauginga nuotaika pasižymintame susirinkime. Be to, prisirašė prie kuopos ir S. L. A. dvi jaunos panelės, kurios vienbalsiai priimtos.

Kuopos Narys.

VELIONIS MIKOLAINIS ĮSAKĖ NEPIRKTI GĖLIŲ.

Velionio Petro Mikolainio su-nus, Dr. Mindaugis Mikolainis, pranešė SLA. Centru, kad prieš miršiant velionis Mikolainis įsakė šeimai prašyt jo draugų ir giminių nepirkti gėlių jo pomirtiniam pagerbimui. Velionio pagerdavimu būvę, kad išleidžiamus už gėles pinigus paaukotų bent kokiam labdariniam ar kulturingam tikslui.

Velionis P. Mikolainis buvo SLA. 126 kuopos nariu ir sulig šios kuopos nutarimo visiems Petro miršimams nariams atsiveikinti ir pagerbti nupirkami gėlių vainikai. Taip pat sulig įgyvenusio papročio ir SLA. Centras nupirkdavo gėlių vainiką kiekvienam mirusiam SLA. veikėjui, kuris yra tarnavęs bent kuriame SLA. Pildomosios Tarybos urėde. Kadangi velionis P. Mikolainis yra tarnavęs SLA. Vice Prezidento urėde, tad ir SLA. Sekretorius vardu Pildomosios Tarybos rengėsi nupirkti gėlių vainiką velionio Petro pagerbimui.

Kaip gyvu budamas velionis Petras buvo dideliu kultūrinį ir labdarybės darbų rėmėju, taip ir mirdamas bevelijo, kad jo pomirtiniam pagerbimui leidžiami pinigai geriau būtų su-naudoti jo branginiams tikslams, vietoje gėles pirkti. Kilnios sielos žmogumi buvo velionis Petras iki paskutinės savo gyvenimo valandos ir net mirdamas nepamiršo jo širdžiai brangių visuomeninių tikslų prisiminti. Gedulo momentą gyvename netekę kilnaus lietuvių ir nuoširdaus kultūrnešio.

OPERETĖ „ADOMAS IR JIEVA“ PAVYKO.

Brooklyno Lietuvių Operetės Draugija statė scenoje gražią ir juokingą komp. Miko Petrausko dviejų veiksmų operetę „Adomas ir Jieva“. Vaidinimas įvyko pereiną sekmadienį, Lietuvių Piliiečių Klubo salėje, Brooklyne. Operetė suvaidinta vykusiai, su ta naujanybe, kad įvesta ir choras dviem atvėjais, ko originaliai šioje operetėje nėra. Ypatinai operetės užbaigoje choro įvedimas padaro daug įspūdingesne operetės užbaigą.

Nors operetės „Adomas ir Jieva“ vaidinime dalyvauja tik trys asmenys, bet ji parašyta taip gyvai ir juokingai, kad publika su pasigėrėjimu ir linksniu entuziazmu priverčiama jos įdomų turinį sekti. Vaidino sekami vaidilės: Adomas — K. Kriauciūnas, Jieva — Marijona Strumskienė, Grafas — Vitalis Bukšnaitis. Grafo rolė visai trumputė, tai visą vaidinimą atlieka tik Adomas su Jieva. Jiedu daug gražių dainų padainuoja solo ir duetais. Aplamai paėmus suvaidinta gerai ir gyvai, gal tik permaža ugnies parodyta Adomo su Jieva barniuose. Muzikalę operetės dalį mokino ir dirigavo p. Ks. Strumskis, režisavo — p. P. Bukšnaitis.

Publikos buvo kupina salė — net stovinčiais visos galimos vietos buvo užsikimšę. Kiek teko patirti, tai visi atsilankiusieji vaidinimu patenkinti ir linkėjo, kad Operetės Draugija ir daugiau tokių linksmų spektaklių suruoštų. Po vaidinimui sekė šokiai iki vėlomos.

Pagalčiau, užsibaigus vaidinimui Operetės Draugijos valdyba padarė šurpirizą savo dainininkams. Surengė užkandį žemutinėje salėje, į kurį pakvietė visi Operetės Draugijos choro nariai ir jų draugai, bei draugijos rėmėjai. Linksmai pasivažiavo susirinkęs jaunimas, užkandžiaudami ir gražias, links-

mas dainas dainuodami. Buvo labai linksma ir jauki pasilinksminimo pramoga. Tokios pramogėlės suartina ir paragina Operetės Draugijos choro narius su didesne energija ir atsivardimu dirbti gražų kultūrinį meno darbą. Šios pramogėlės sumanytojai ir įvykintojai užsitarnauja pagyrimo.

Dabar Operetės Draugija imsis visu uolumu mokytis kitą komp. M. Petrausko operetę — „Birutė“. Šis gražus muzikalis istoriškas veikalas bus suvaidintas vasario 25 d., Labor Lyceum salėje, Lietuvos Nepriklausomybės šventės — Vasario 16-tos paminėjimui. Tad Brooklyno ir apylinkės lietuviai gali ruoštis vėl gražų ir įspūdingą muzikalį veikalą pamatyti.

Reporteris.

LIETUVOS ATSTAITYMO BENDROVĖS ŠERINIKAMS PASKUTINĖ PROGA.

Praslinko metai ir štai jau ir vėl rengiamės prie L. A. B-vės seimo. Per visą tą laiką dedamos pastangos surinkti reikalingą balsų skaitlių, kad busenčiam seime būtų galima turėti kvorumą, davė neblogas pasekmes, surinkta jau 15,000 balsų, bet dar trūksta 2,500 balsų. Jei tik panorėsime, tai tas trūkumas bus visai lengva surinkti. Kurie esate prisijungę savo įgaliojimus, paraginkite ir tuos, kurie dar neprisiuntę, o kurie neprisiuntę, tai pasistengkite prisijusti ir tai neveliau kaip iki 25 d. sausio, 1934 m., nes seimas įvyksta sausio 30 d., š. m.

Kurie turite surinkę įgaliojimus, nelaikykite pas save iki paskutinių dienų. Nemanykite, kad tą pat dieną atsivežtus įgaliojimus bus galima patikrinti su centre esančiais dokumentais. Be to, kurie turite įgaliojimus ir nemanote seime dalyvauti, tuojaus praneškite centrui, bus jums prisiųstos blankos peringalioiti kitą ypata, kuri tikrai seime bus.

Šia paskutine proga sukrus-kime visi, o sudarę kvorumą galėsime padaryti reikalingas permainas. Nepraleiskite šios progos.

A. B. Strimaitis,
L. A. B-vės sekretorius.

Iš Lietuvos

KAIP BUS KOVOJAMA SU VENERINĖMIS LIGOMIS.

Vidaus reikalų ministerija paruošė kovos su venerinėmis ligomis įstatymą. Jis jau buvo svarstomas ir ministerių kabinete. Tokį įstatymą verčia išleisti daugelis priežasčių. Kiekvienais metais Lietuvoje venerinėmis ligomis suserga apie 4,000 žmonių. Kovoti su jomis reikia jau ypatingų priemonių. Kovos su apkrečiamomis ligomis pagrindas yra susekti susirgimus, atskirti ligonius nuo sveikų žmonių ir tose būstinėse, kur pasireiškė liga, padaryti dizinfekciją.

Kovoje su šiomis ligomis svarbiausia yra susekti sergančius ir juos gydyti. Įstatyme yra pasakyta, kad sergantiems venerinėmis ligomis ir nenorintiems gydytis, galima bus pavartoti prievartą. Apie įtariamus sergant venerinėmis ligomis pranešinės apskričių gydytojams šiaip gydytojai ir asmenys. Sengantieji venerinėmis ligomis savivaldybių ambulatorijose ir ligoninėse bus gydomi nemokamai. Šiuo reikalu ministerija duos savivaldybėms pašelpą.

Kovos su venerinėmis ligomis reikalas turi ryšio su prostitucijos klausimu, nes tomis ligomis daugumoje apsikrečiama nuo prostitučių. Minėtam įstatyme kovos su prostitucija

budų nenumatoma. Bet yra numatomos taisyklės kovai su paleistuvyste, kurias paruošė vidaus reikalų ministerija. Tsb.

IŠĖJO LIETUVISKOSIOS ENCIKLOPEDIJOS

II-jo tomo VII (XIX) sąsiuvinis. Šiame sąsiuvinyje aiškina-ma 439 žodžiai, yra 97 iliustracijos ir 5 schemas. Įgesni straipsniai apie balansą, balistiką, Balkanus, baldus, balandžius, baletą ir kt. Be to, daug mūsų žymesniųjų veikėjų biografijų.

Šio sąsiuvinio iliustracijų skaičius ir žodžių aiškiamo gausumas pralenkia visus ligi šiol išėjusius sąsiuvinus. Bendrai tenka pasakyti, kad „Liet. Enciklopedija“ nuolat tobulėja ir eina kas kartą sparčiau.

Kuopu Susirinkimai

Amsterdam, N. Y. SLA. 272 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 14 d. sausio, 1 val. po pietų, Amerikos Lietuvių Klubo svetainėje, 17 Liberty St. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti užvilkta mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti. Taipgi atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 272 kuopos.
A. Mockus — sekr.

Hudson, Mass. SLA. 58 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 20 d., 7 val. vakare, Liudviko Valkevičio name, 9 Water St. Draugai ir draugės malonėkite atsilankyti, nes bus renkama kuopos valdyba 1934 metams. Taipgi užsimokėkite mėnesines mokesčius. Turime ir kitų svarbių aptarimų. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 58 kuopos.
Silvestras Šatas — sekr.

Glen Lyon, Pa. SLA. 24 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 14 d. sausio, 2:30 val. po pietų, M. svetainėje. Visi nariai ir arės kviečiami dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarimų. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 24 kuopos.
M. Levulis — sekr.

Skaitykite „T E V Y N Ė“ Garsinkitės „Tėvynėje“

NUGA-TONE SUTEIKS JUMS NAUJĄ SVEIKATĄ

NUGA-TONE sutvirtina visokius organus žmogaus sistemoje, patal-so apetitą, sureguliuoja virškinimo aparatą ir vidurius. Suteikia naują spēkų raumenims, nervų sistemai ir padaro ją tvirtesne. Pagelbiti kur kiti vaistai nepagelbėjo, pasėkmes ty gerų vaistų pasirodys tikrai į ket-lėtą dienų po vartojimui.

NUGA-TONE parduodamas visose vaistinėse. Žiūrėkite kad gautumete tikrą NUGA-TONE, nepri-imkite pavaduotojų.

Nuo Muskulų Skaudėjimo
Skaudami, piliečiai ir peršalę mus-kulai gražinami į normalią gyvam ir išvėrnę ištrinant juos ANCHOR Pain-Expeller.
Kuomet jūsų muskulai yra skaudami, kuomet jūsų visas kūnas pilnas skausmų traukijimų ir gelimų nuo perdidelio fizinio ištempimo, gerai iš-štrykite su Pain-Expelleriu ir atsigaukite. Galimas daktas, kad vienu tokiu išštrynimu pasieksit palengvinimo ken-tėjimų. Visose vaistinėse kaina 35c. ir 70c.—skirtingo didumo buteliukai. Tikrai tikras turi Inkaro vaistaženkli.

PAIN-EXPELLER

LIETUVON PER HAMBURGĄ
Mūsų nesusipanti laivai suteikia progą pa-togiai keliauti by kuriuo metų sezonu.

Vidutinės Kainos
Savaitiniai išplaukimai. Patogus geležinkeliais susi-siekimas iš Hamburgo. Informacijų kreipkitės į vietinius agentus arba

HAMBURG-AMERICAN LINE
39 BROADWAY, NEW YORK

7 DIENOMIS Į LIETUVĄ
POPULIARIAIS, GREITAIS LAIVAIS

BREMEN • EUROPA
Ekspresiniai traukiniai stovinti šalimais garlaivio Bremer-havene, užtikrina labai patogią kelionę į LIETUVĄ GREIČIAUSIAS KELIAS Į TĖVYNĘ
Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba

NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

Ką jūs darytumet...

Suprantama jūs telefonotumet! ...bet jei jūs TELEFONO neturėtumet?

TELEFONAS suteikia skubią pagalbą, palengvinimą ir ap-saugą. Gal telefono skubus patar-navimas šiuose atsitikimuose jums nebus reikalingas — to mes negė-džiame — bet jei būtų reikalin-gas, ar tuomet telefonas nebūtų neįkainuojama pagalba?

nias ir tuo budu kasdien suteikia didelę patogumą.

Kodel vis dar atidėlioti ir netu-rėti telefono savo namuose? Jei jūs atsikreipsite į artimiausią Te-lefono Biznio Ofisą — mūsų man-dagus atstovai jums paaiškins, kaip mažai telefonas kainuoja. Jei jūs dar neprisiengę telefoną įsi-gyti, tai kodel apie tai nors nesu-žinoti? — Telefoną užsisakyti ga-lėsite tuomet, kai busite prisie-rengę.

Taip, telefonas yra brangus da-lykas greitam patarnavimui, nes jis yra skubus pasiuntinys, jis greitai nuneša ir parneša ži-

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

„IŠMINTIS“

NAUJAS, DIDELIS, GRAŽUS Mokslo, Meno, Satyros ir Verslo VISUOMENISKAS ŽURNALAS

Turiningas įdomiais ir naudingais raštais; paveikluotas, su angly kal-ba skyrium jaunimui; daug jumoris-tinių eilių ir poezijos.

Bendradarbiauja Gabiausi Rašytojai Kaina metams \$1.50. Kopija 15c. Kanadoj ir Užrub. metams \$2.00 Prenumeruokite šiuo adresu: Išmintis Publishing Co. 315 E. Street, South Boston, Mass.

SKAITYKITE KNYGĄ AMERIKA

Rinkirys įvairių faktų, žinoti-nų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliavusiems lietuviams.

Kaina ----- \$1.00 „TĖVYNĖS“ ADMINISTR., 307 West 30th Street, NEW YORK, N. Y.

TĖMYKITE! Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiks-luotas Veikalas Antgalviu Susivienijimo Lietuviu Amerikoje ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mu-sų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina ----- \$1.50
Drutame apdare \$2 00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu: „TĖVYNĖS“ ADM., 307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.